

Taxa postala
plátite in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
& kiadóhivatal:
Cluj Str.
Baron V. P.

10. Telefon: 8-61. Előfizetés:
Havonta 110, negyedévesre
évre 600, egészévre 1200
földre: Havonta 2, negyedévesre
félre 12, egészévre 20
detések díjazásában szerin
KELET" a transilvaniai
zsidóság egyetlen politikai
forrás megjelölésével eng-

ROMANIA
1 LEU-POSTA

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Erdős. Felelős szerkesztő: Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Péntek, 1937. szeptember 10.

5698. ÉV. XX. ÉVF.
TISRI 5. 204. SZAM.

Az elsőszülöttek és szöcnyiszülöttek

Dan Sever, a szabadszellemlő Erdély egykori demokrata vezére, a régi nemzeti párt élcsapatának népszerű tagja, vajdista lett. Akkor kezdte a numerus valachicust, amikor az egyik Romániában elérhető, legnagyobb közéleti színterrel foglalta el.

A Banca Nationala egyik igazgatója volt, amikor „rájött”, hogy a kisebbségek és elsősorban a zsidók gazdaságilag elnyomják a többségeket.

Most a Carentul ankétján szólal meg az első román demokrata kormány volt közegészségügyi minisztere.

Nyilatkozatából ugyanaz a misztikum és homályos érzés-komplexum árad, mint ami az ankét résztvevőinek többségét jellemezte.

Ova inti a román közvéleményt attól, hogy állás foglaljon Palesztina újjáépítése kérdésében, mert elég befolyásuk van amugy is a zsidóknak; eleget lépnek közbe, ha romániai zsidó érdekek megvédéséről van szó. Ha államuk lesz, meginkább tehetik.

Tehát az államalapításnál is hamarabb kell megfoglani a romániai zsidók kérdését. Nehogy a zsidó állam bajt okozhasson a román zsidók kérdés megoldásánál.

A megoldás: nem kell állampolgárságot adni, csak a zsidó elsőszülötteknek.

A többiek menjenek ahová akarnak; a románoknak ne fájjon érte a fejük.

Hajmeresztő okoskodás. Ki tudja milyen emlékek dolgoznak Dan Sever lelkében, amikor ezt az elsőszülött elméletet felveti? Önkéntelenül is felidézi az egyiptomi szabdalás bibliai történetét, amikor Isten az egyiptomi első szülötteket halálal sújtotta a zsidók üldözéseért.

Az elsőszülött kultusza a zsidó népben azóta is kiirihatatlanul erős.

Most erősen kifacsart formában, antiszemita megoldási módozatként hallunk ilyenmit, eddig tiszta eszűnek vélt politikus szájából... Ösztönök, furcsa félelmek világa az antiszemita „ideológia.”

Ezek az ösztönök és félelmek rombolnak. Lerombolták a tiszta ész kritikáját Dan Severben és elvtársaiban is...

Áldozatkészség

A Nürnbergi náci-kongresszus után Lutze, a rohamosztagosok pa'ancsnoka és Hitler, a vezér ismét hangjukat hallatták.

Ezúttal arról a dicsőséges erényről emlékeztek meg, hogy a Harmadik Birodalom áldozatkészségre nevelel átalitvaolt.

Nehéz elhinni, de Hitler és rohamosztagaitnak pa'ancsnoka ezúttal — a tiszta igazat mondták.

A Harmadik Birodalomban valóban áldozatkészségre nevelel az ifjuságot, vagyis arra, hogy a diktátorok kedvteléseit szöigálják minden vonatkozásban: a silány táplálkozástól kezdve a magánélet legfejlettebb megnyilatkozásáig.

De nemcsak az ifjuságot nevelel áldozatkészségre a Harmadik Birodalomban.

A diktátorokon és a rezsim kőrülöttük lebzselő haszonélvezőin kívül, akik minden jobban: hatalomban, dicsőségben és gazdagságban dúskálnak — mindenki más szömo'u és keserü áldozatkészségre van kényyszerítve a német paradicsomban.

A munkáság bére Hitler négyéves rezsimje alatt a felére csökkent, a vaj és kenyér elvezetének banális örömei helyett különböző pótsze'ekkel kell beérniük azoknak a német halandóknak, akik abban a végzetes dicsőségben részesülhetnek, hogy Hitler és Göring áldozatot követelhetnek tőlük.

A semmitsem-adás és mindent elvevés csodálatos és érthetetlen rezsimje tombol ma Németországban, a végsőkig fokozott áldozathozatal órája, amelynek egyetlen eredménye kétségkívül az egész német nép feláldozása lesz.

Mint ahogyan Hitlerék nem is akarnak egyebet.

Ma már az egész világ közvéleménye jól látja és tudja, hogy a testileg és erkölcsileg

Németország és Olaszország távollétében is megtartják a nyoni értekezletet

A Rómához intézett második orosz jegyzék ürügye alatt Németország és Olaszország lemondották részvételüket a Földközi-tengeri értekezleten. Berlinben és Rómában egyidejűleg adták át az elutasító jegyzékeket

A tegnap Rómában átadott második moszkvai jegyzék, mely az első jegyzékben hangoztatott összes vádakat fenntartja és az olasz választ elégtelenségnek jelenti ki, pár óra leforgása alatt teljesen megváltoztatta Olaszország és Németország azon elhatározását, hogy résztvesznek a nyoni földközi-tengeri értekezleten. Nyilvánvaló, hogy a második orosz jegyzék ugy Olasz-, mint Németország számára kitünő ürügyül szolgál valódi céljaik leplezésére, mely nem lehet más, mint szabotálni a földközi-tengeri értekezleten hozandó határozatokat.

Anglia, amelyik Franciaországon kívül a leginkább érdekelt a Földközi tengeren teremtendő rendben, ugy látszik, teljesen

átlátta Olaszország és Németország szándékait és minden körülmények között megtartandónak tartja az értekezletet és az ott hozandó erőlyes rendszabályoknak földközi-tengeri hadihajói számának fel-emelésével akar érvényt szerezni. Hasonló rendszabályokra készül Franciaország is. Kétségtelen, hogy Olasz- és Németország távollmaradása a nyoni értekezletről ismét súlyosította az amugy is súlyos nemzetközi helyzetet, de másfelől lehetővé teszi a többi földközi-tengeri hatalmak egygyökövcsoledését és olyan erőlyes kolléktív rendszabályok életbeleptetését, melyek véget vethetnek a ka'ozkodás által teremtett általános bizonytalanságnak.

Rómában és Berlinben átnyujtották a német és olasz kormányok elutasító válaszát

Római jelentés szerint Ciano gróf ma délelött 11.15 órakor fogadta Blondel francia és Ingram angol ügyvivőket, akiknek átnyujtotta Olaszország válaszát a földközi-tengeri értekezletre szóló meghívására. Jólértesült körök szerint a válasz viszonylag hosszú és részletekbe bocsátkozik.

Alapjában véve elutasító jellege van a jegyzéknek, ami azzal indokolható, hogy Olaszország nem vesz részt olyan értekezleten, amelyen a szövjetek is képviselve vannak. Az olaszok azt javasolják, tárgyalják le a benemavatkozási bizottságban a szóbanforgó kérdéseket.

Ennek megfelelően Olaszország és Németország nem vesznek részt a földközi-tengeri konferencián és így a nyoni értekezlet megtartása nem indokolt. Valószínű, hogy Genfben fognak tárgyalni az érdekelt hatalmak.

Egyidejű londoni jelentés szerint a francia és angol ügyvivők ma megjelentek a német külügyminisztériumban, ahol átadták nekik a német kormány válaszát a földközi-tengeri értekezletre való meghívására. A jegyzék barátságos hangon van megfogalmazva. Németország rámutat arra, hogy kész folytatni a nemzetközi együttműködést, de tekintettel a szövjetek által Itáliával szemben mutatott kihívó magatartásra, Németország nem lát lehetőséget a konferencia sikere számára. Helyesebbnek tartja, ha a feltett kérdéseket a londoni benemavatkozási bizottság venné tanulmányozás alá.

Az elutasító válaszjegyzéket a Nürnbergben megtartott pártkongresszus után fogalmazták meg a földközi-tengeri értekezletre való meghívására. A választ tulajdonképpen a benemavatkozási bizottsághoz intézték és olyan megjegyzéseket tartalmaz, ami visszautasítást jelent.

A visszautasítást azzal indokolják,

legyöngített és éppen a túlzott áldozatok révén kisenemizett és kétségbeesésbe hajszolt német tömegek a katasztrófa felé rohannak, ugyanazon katasztrófa felé, amely 1914-ben is ott komorlott a német imperializmus egén,

hogy az Olaszországhoz intézett második szövjeti-jegyzék, valamint az emlékeztetés Leipzig-incidens azt a meggyöződést érlelték meg a biroajtmű kormányban, hogy a benemavatkozási bizottság a legkívívottabb a ka'ozkodás ügyében dönteni.

Belgrádi jelentés szerint Jugoszlávia résztvesz a földközi-tengeri konferencián. Sztójadinovics jugoszláv külügyminiszter ebben a kérdésben tárgyalta a legutóbb lefolyt kisantant értekezleten és a Balkán-egyezmény államaival és azután döntötte el Jugoszláviának a földközi-tengeri konferencián való részvételét.

Anglia az olasz és német elutasító válasz ellenére sem mond le az értekezletről

Mint Londonból jelentik, az angol lapok azon a véleményen vannak, hogy a brit kormány semmiesetre sem mond le a földközi-tengeri értekezletről. A Times azt hiszi, hogy

a Földközi tengeren állomásozó angol hadihajók számát felemelik és javasolják fogják az értekezletnek, hogy az összes hadihajókat kötelezzék magukat a kereskedelmi hajóknak megkülönböztetés nélkül való megvédésére hadihajóikkal.

Egyidejű párizsi jelentés szerint a francia hadügyminisztérium a következő közleményt adta ki: „Campinchi haditengerészeti miniszter utasította az ötödik torpedórajt, álljon készenlétben, hogy bármely pillanatban a Földközi tengerre indulhasson, ahol meg fog kelleni erősítenie a hajóközeledés védelmével megbízott egységeket.

Londonból jelentik, hogy Eden angol külügyminiszter ma repülőgépen Genfbe utazik. Utját megszakítja Párizsban, ahol tárgyalni fog Delbos francia külügyminiszterrel.

(Folytatása a nyolcadik oldalon)

Coudenhove gróf Palesztináról és a zsidókérdésről

A páneurópai mozgalom hivatalos lapjának, a Bécsben megjelenő Páneurópanak szeptemberi számában R. N. Coudenhove-Kalergi gróf terjedelmes cikket irt „Der Judenstaat” cím alatt a zsidókérdésről.

Az ötezer négyzetkilométeres terület, amely a zsidó állam céljára rendelkezésre áll, tulkcicsiny ahhoz, hogy a keleti zsidókat felvegye. A helyes és konzekvens cionista ideológiának számolnia kell egy antiszemita uralom lehetőségével Oroszországban és az antiszemita jelszavak diadalával Lengyelországban. Tehát végeredményében hétmillió keleteurópai zsidó elhelyezéséről kell gondoskodnia. Hogy a zsidó állam létrejön ez kétségtelenül a politikai cionizmus diadala. Kétezeréves álmot valósít meg, helyreállítja az önálló zsidó államot az ősi zsidó földön. Ez az állam a világ leghatalmasabb imperiumának, Angliának oltalma alatt fog állni, tehát biztonságban fog élni. És valószínű, hogy a zsidó állam rövidesen dominiummá válik, s ezen a révén hely és szavazat fogja megilletni az Empire konferencián, ahol a föld és az emberiség negyedrésének sorsa felett döntenek.

Ezt az alkalmat a zsidóságnak arra kell felhasználnia, hogy az angol világbirodalom keretein belül letelepülési lehetőségeket biztosítson a keleteurópai zsidóság számára Afrikában. Az angol anyaország támogatásával és a zsidó állam irányítása mellett Afrika területén könnyen megoldható lenne a keleteurópai zsidók kérdése. A szudáni angol-egyiptomi kondominium mintájára angol-zsidó kondominiumot kellene létesíteni, amely elég nagy és termékeny ahhoz, hogy a keleti zsidókat felvegye és ellássa.

Tény ugyan, hogy Afrikába is befészkelődött már az antiszemitizmus. De épp így bizonyos, hogy nem tarthatja magát sokáig itten. A fehér faj jövője Afrikában a fehér bevándorlás mérven mulik, — ez mindenki előtt világos. A mesterségesen felszított zsidó-keresztény faji ellentét e felismerés fénye mellett semmivé foszlik majd és a fehérrel egyesített erővel fognak dolgozni a tényleges fehér-fekete faji ellentét harcában a maguk pozíciójának megerősítésén.

Mindenekelőtt Uganda jön számításba, amelyet a mai angol premier apja, Josef Chamberlain felajánlott volt Herzlnek 1903-ban. Akkor a cionista kongresszus visszautasította az ajánlatot, mert attól tartott, hogy ennek a Nanchtasynnek felépítése szét fogja forgácsolni az erőket és azt a tévhitet fogja eloszlatni, hogy a zsidók feladták a zsidó állam feltámasztásának tervét. Ma ez az argumentum nem helytálló többé Ugandával, és egyáltalán az afrikai telepítés tervével szemben. Most már nem a zsidóállam pótlásáról, hanem csak kiegészítéséről van szó.

Kiválóan alkalmas a zsidó gyarmatosítás céljaira Rhodézia, amelynek területe nagyobb, mint Franciaország és Németországé együttvéve. Gazdag természeti kincsei vannak, a földje termékeny és összevissza két és félmillió néger és 64 ezer fehér lakja. A 745 ezer négyzetkilométernyi területének népsűrűsége két lélek négyzetkilométerenként!

Uganda, Rhodézia, ugyszintén Kenya és a Nyasszaföld, amelyek Coudenhove szerint szintén nagyon alkalmasok a zsidó telepítésre, valamennyiük ezermesternyre a tenger színe felett felküzsznek, tehát a fehérek könnyen birják az éghajlatát.

Az ellenvetés, hogy ezek az országok nagyon messzire fekszenek Palesztinától és Európától, nem helytálló. A mai köz-

lekedési lehetőségek mellett könnyebb Londonból Ugandába utazni, mint a Herzi idejében Palesztinába. A zsidók letelepítése ezeken a fehérektől alig-alig lakott területeken általános érdeke a fehér emberiségnek; a fehér faj, Afrika és a brit birodalom számára egyképpen fontos, hogy itt a fehérek pozíciója megerősödjék.

De a zsidó állam is pompás kiegészítő-re találma Coudenhove szerint itten. Ezekkel a telepítésekkel elejét venné annak, hogy expanzív politikára kényszerüljön az arab állammal szemben. A zsidó-arab háboru lehetőségét ugyszólván teljesen kiküszöbölne az afrikai telepítés, amely a zsidó népfeleslegét levezetné és egyben hatalmas gazdasági és népességi támaszt nyújtana a zsidó állam számára.

A Páneurópa szeptemberi fizetének további részéből a következő cikkeket emeljük ki: „A páneurópai szervezet és Németország.” Ez a cikk abból az alkalomból íródott, hogy Hitler lefoglaltatta a

Páneurópa vagyonát és betiltotta a működését. Két megállapítását említi meg. Az egyik a nemzeti szocializmus programjának első szakaszát idézi, amely így hangzik: A világ valamennyi németjének egyesülését követeljük Nagy-Németországban. A náciizmus tehát expanzív politikát folytat, ellensége minden államnak, melyben németek élnek, az általuk lakott területeket Németországba akarja bekebelezni.

A másik megállapítása: A német nép Európa legmehezebben szenvedő népe. Sokkal jobban rá van utalva az európai együttműködésre, mint a brit, az orosz, a francia, vagy az olasz nép. — Egy másik cikk hírül adja, hogy Páneurópa november végére két konferenciát hívott egybe, egy iskolai és nyersanyag konferenciát. A füzetet Szemle rovat fejezi be, amely a British Empire, Pánamerika és Pánázsia, végül Szovjetország politikai eseményeit ismerteti. (t. i.)

gyott a halála előtt bennünket. Kár érte. Kicsit nagyragyogó ember volt, a politikusok ugrottak be s lám mostan... Az erdélyi delegátus úgy beszél Lazuricáról, mintha tényleg meghalt volna. Meg is jegyeztük:

— De hiszen Lazurica él még...
— A mi számunkra meghalt — válaszolja keneteljesen Nunuca Gligoras.
— De mi — folytatja — megmutattuk neki, hogy gálának és lovagias ellenfelek vagyunk. A sirgödör előtt elfelejt az ember minden haragot, a politikai ellentétek megszűnnek.

Nunuca átnyújt vagy 12 táviratot, amelyeket a sirgödörnél több erdélyi cigány-csoport nevében föl kell olvasnia.

— Repülőgépre ültem, hogy le ne késsem a temetést... Sőt, vettem vagy 12 koszorut is... Még meg sem fogják téríteni a költségeimet. Én kérem az ügyészséghez fordulok... Ez tiszta szélhámos-ság...

Visszamentünk a dr. Adela Leonida 9. szám alá s már ott találjuk Lazuricát is. Nagyban pózolt a fotóriportereknek. Mel-lén horogkereszt díszlett.

Nagyon oda van az ügy miatt.

— Ezt kérem nem hagyom annyiba — kiáltja, hogy mindenki hallja. — Tudom ki volt a gazember... a sirgödör már meg is van ásva a számára, amelyet nekem ástak. Vagy negyven táviratot lobogtat, amelyeket a családja kapott.

— Mindenki sietett eltemetni, de én itt vagyok és élek és még sokáig fogok élni. Lazurica közben büszkén verte a mellét.

— És most mik a tervei? — kérdeztük Goga halottaiból feltámadott fegyvertárá-sát.

— Egyelőre várom Serboianu archimandrita ösztönzését, akivel megtárgyaljuk az eseményeket... aztán majd megteszük az intézkedéseket.

Lazurica amióta feltámadt, valóságos diplomatává vedlett át. (—del.)

ermann Ottót kiszabadítja a francia fogságból. Ez az ember nem maradhat francia fogságban. Minden áron meg kell menteni, mert magasabb érdekek kívánják ezt.

— És mi az igaz neve, ha szabad deklódnom excellenciádnál? — kérdezi Buchardt.

— Ez még most nem fontos önnek. Később majd megtudja. Ennek az embernek a kiszabadítását maga a német császár kívánja. Valószínű, hogy a franciák, kikémet tartóztatták le az ország déli részén. Siessen Párizsba és szabadítsa ki mindent megadunk, amit csak kér.

A fogoly története

A C 25-ös számú kém Párizsba való visszatérése akkor történt, mikor a németek teljesen lehetetlenné tették a francia kémhálózatot. A német katonaság pedig egymásután foglalta el a legnehezebbnek hitt francia állásokat. Gyorsan kellett cselekedni, hogy a kémhálózatot Németország területén ismét át szervezzék. Úgyes emberre volt szükség. És a hadtörténet a C 25-öst bízta meg ezzel a munkával.

A terv rövid volt, de jó. A francia kém meg úgy kellett a németek előtt beállítani, mint Zimmermann Ottó megmentője és azután német főldre dojni. Mert Zimmermann Ottó nem volt senki más, mint II. Vilmos császár fia. És tíz nappal ezután Zimmermann Ottó cellájának ajtója óvatosan kinyit és kezében nagy táskával egy francia tiszt lépett be. A tiszt meggyázza vágta magát és üdvözölte a herceget:

— Felség, eljöttem!
— Ön tudja kitémetet? — kérdezi meglepődve Zimmermann és halálsápatan ágyára roskadt.

— Felségedet ismerem — jelentette a francia tiszt — Schultz generálistól. Kérem öltözzék át, mindent magammal hoztam, hogy a fogházat észrevétlenül elhagyhassa. A kapu előtt már autó vár bennünket.

A német herceg és a francia kém

Schultz generális és Joachim herceg összelelkéztek, amikor az „megmentőnek” kíséretében megérkezett Spanyolországba, a német kémszervezet főhadiszállására.

— Sohasem felejttem el tábornokomat amit érttem. Ami pedig megmentőmet illeti, egész életemre lekötözöttje mar-dok.

— Felség, a közeli napokban a spanyol kikötőbe érkeznek a német tengeralattjárók, azzal a felsőbb paranccsal, hogy a Németországba szállítsák. Így intézkedni öfelsége a császár.

— Köszönöm tábornok ur, de ha megengedi, megmentőmet is magammal viszem Németországba.

Igy jutott a C. 25-ös francia kém herceg kíséretében San Sebastianba. Madridi örömmel üdvözölte, szorongatták kezét, ölegették és gratuláltak neki. Tíz napig két hónapig volt együtt a herceg francia „megmentőjével”. Ez a két hónap éppen elegendő volt ahhoz, hogy a kitűnő képességű francia kém ismét összekösse a szervezet hálójának szálait.

Együtt látogatták a német fegyvergyárakat, lőszerárkatákat, Buchardt még titkos tanácskozáson is jelen lehetett. Természetesen mindenről kimerítően beszámolt a francia katonai hatóságoknak, úgyhogy utána a nagy francia offenzíva csakhamar meg is indult.

Joachim herceg öngyilkos lett

A megmentőnek két hónap múlva nyoma veszett. A németek megtudták valójában mit? Vagy likvidálták? Nem tudni... De az tény, hogy titokzatossá vált a német herceget potsdami villájában meglátogatta egy generális. Sokáig tárgyaltak. A herceg a tábornok távozása után nagy-levert volt és... egy revolverlövés végeztetett életének...

A német főherceg öngyilkosságának titka most már tisztázva van. Akaratlanul kiadta a legfontosabb német hadtitkokat a francia kémnek, akiben megmentője látta. Ezekre és ezekre multak el. Lövések árkaik mégében, tüskedrótok között. Névek? Semmi: számok csupán. Közönyös számok, vagy fejják valahol, nem számunk nek velük, csak rubrikázzák őket. Kémek és katonák. Tízezer, százezer. Fiókok s ján, a dossziékban belepte őket a por. Ki gondol rájuk?...

Lazurica, a halottaiból feltámadt gogo-cuzista cigányvezér jelent a saját temetésén

A becsapott gyázkisérlet perelni akarja a költségeket

Bucuresti, szeptember 9. A cigányok táborában még mindig nagy az izgalom a Lazurica-esettel kapcsolatban. Mint az Uj Kelet is megírta néhány nappal ezelőtt, az a szomorú hír járta be az országot, hogy Lazurica, a cigányok vajdája propaganda útjának egyik teleornanmegyeli állomásán szívizérlődésben meghalt.

A temetésnek a minap kellett volna lefolynia a bucuresti Jancu-Nou temetőben. A vajdát tizezer cigány és 200 tagu cigány zenekar készült utolsó útjára elkísérni, hogy méltóan adják meg neki a vezéreknek járó végtisztességet.

A rendőrség megtiltotta a kellő intézkedéseket a rend fenntartása érdekében s 300 rendőr állott készenlétben a Jancu-Nou temető szélén. A cigányoknál sohasem lehet tudni, hogyan végződhetik egy bál, esküvő, vagy temetés...

Egy filmvállalat kizárólagos jogot szerzett a szomorú ceremónia felvételeire, s biztosra vették, hogy a cigányok nemrég megválasztott és Lengyelországban székelő királyi repülőgépen érkeznek a temetés-re....

Ez volt a helyzet. Lazurica fontos személyiség volt — különösen amióta fuziót kötött a gogo-cuzista párttal s politikáit kezdett...

Elmentünk mi is a temetésre.

A Dr. Adela Leonida ucca 9. szám alatt ahonnan a lapok közlései szerint a halottas menetnek kellett volna elindulnia, sem fekete gyászlobogót, sem ravatalt nem láttunk. Sehol egy sirató asszony, de annál több veszekedő és vitázó csoport. A gyásznap még a látszata sincs sehol.

Belépünk a házba. Piros szoknya barna menyecske perül elénk. Érdeklődésünkre, magából kikelve rikácsolta:

— Az ur elvéstette a házszámot, itt nincs halott, itt senkit föl nem ravataloztak... és különben is Lazurica él és eszé ágában sincs meghalni.

Közben mind nagyobb cigány gyűrű vesz körül. S mind egyszerre beszélnek, de mindannyiuk hangját tul járja a mi ismerősünké:

— Csak szeretnék volna a hallását, csak hogy ő itt van és megmutatja az áhírterjesztőknek... Különben Lazurica is itt lesz mingyárt, mert látom az ur nem hiszi, hogy mégis él... most a miniszter úrnál van, de jön mingyárt, csak intézze el a feljelentés ügyét...

Nem messze van a temető. Ott gyülekeznek a vidéki delegátusok, akik mihelyt megtudják, hogy a temetés elmarad, mert Lazurica nem halt meg, palástolatlan dühkitörések közepette szidják Lazuricát. Szerintük ő az egyedüli hibás; miért nem halt meg?!

Mintegy tíz sirású ül a kész sirgödör friss göröngyein. Őket csak az érdekli, hogy ki fizet a hiábavaló munkáért...

Egy jobban öltözött cigány, szalmakalap a fején, ezüstnyelű bot a kezében, karján gyászszalag, magyarázni kezd:

Hogy lehetséges ez? Különben Nunuca Gligoras, az erdélyi cigányok delegátusa vagyok, az „illető” halott temetésén — mutatkozik be szép szabályosan.

— Tetszik kérem látni — mondja méltatlankodva — a mi táborunkban nem fordulhatnak elő effélek. Mi ha egyszer meghaltunk, hát meghaltunk... Én különben Niculescu vajda táborából való vagyok... eljöttünk, hogy megadjuk a végtisztességet a régi vajdának, aki elha-

Bucuresti, szeptember 9. A Curenul és a Pojain elhangzó nyilatkozatokból látszik, hogy a zsidóság egyhangúan ezek a nem is tartjuk érdekesnek. Az utóbbi nyilatkozat deklarációra tarthatna ga professzoré, aki jutott el odáig, hogy Vremiben nyilatkozik Maniu-kormány volt tere, aki annakidején román politikusként való csatlakozása ó az antiszemizmussal új ötletekkel gyarapította ideológiáját. A harmadik Crainic az „Etnografi” fel, ami a romálegujabb csodabogar

Zsidóves

Iorga arra a kérdésre válaszol, hogy létezik-e egy zsidókkal szembe forduló előnyömlésriakon, hanem egész világban? — Milyen megoldás és mi volna a románben? — hangzott a kérdés. — Jogunk van, erünk is, hogy viláminak volt. Ha valaki tünk él és nem a fejünk... — A zsidókérdés Romániának? — Arra, hogy elöljáró ember az antisemita szótló, mert azt hiszik, és közölték a zsidómiták, többségükben zsidóság teret át. — Erőszakkal, bémanyilatogatással k

Csajénéljav

Megkezdődött a budani pánarab kongresszus

A mohamedánok és a keresztények országának nevezte Palesztinát a kongresszus elnöke

Jeruzsálem, szeptember 9. Budanban, Damaszkusz mellett, megnyit a pánarab kongresszus, amelyet azért hívtak össze, hogy tiltakozzék és akciót indítson Palesztina felszabadításának tervére. A kongresszust Nahir Bay Azme nyitotta meg, aki beszédében kijelentette, hogy az arabok szent országának tekintik Palesztinát, akárcsak a keresztények és Palesztina ezért a mohamedánok és a keresztényeké. Az arabok utolsó csepp vérükig meg akarják védeni Palesztinát — mondotta

Nahir Bey. Befejezésül felszólította a palesztinai arabokat, hogy ne adjanak el több földet a zsidóknak és vessenek véget a zsidó bevándorlásnak.

A kongresszuson egyikként az arab állam nem képviseltetik magukat hivatalos delegációval. A kongresszus résztvevői legnagyobb részét különböző nacionalista alakulatok kiküldöttet, akiket a mufti toborzott össze.

Miért lett öngyilkos a háboru alatt Vilmos excsászár harmadik fia

A világháboru lantasztikus kémhistóriája

Berlin, szeptember 9. A világháboru véres hullámai átsaptak rajtunk, csak az uccasarkokon kolduló féllábu emberroncsok kéregetése emlékeztet már a borzalmakra, a felgyújtott, füstölögő házakra, falvakra, városokra. És az ezer és ezer sirkereszt valahol Volhíniában, Doberdo alatt és az Isonzónál. Ami megmaradt, az kusza fájdalom, megretten tekintet, kurtató szemek az ég felé, mikor repülőgép zug a felhők között.

És van még valami. Titok. Kiderítetlen titok, amivel nem foglalkoztak. Az ágyudörgés hangosabb volt mindennél, egy emberélet, még ha koronás fő is volt, nem számított. Az eltemetett titok között van egy nagyon érdekes eset. Talán még meg is található valahol a poros akták között, csupán egy távirat a következő szöveggel:

Berlin, július 19. Joachim porosz herceg, II. Vilmos legfiatalabb fia, a potsdami Leignitz villájában az éjjeli öngyilkosságot követett el. Tették oka ismeretlen.

A titok

És most, két évtized után ezt a titkot is felderítették. Az öngyilkosságról és an-

nak indítókaról pontos adatokat tartalmaz Robert Buchardt most megjelent könyve. Buchardt a francia titkos kémszervezet szolgálatában állott és emlékiratait most jelentette meg.

A kitiűő kém könyvéből az alábbi érdekes részt közöljük kivonatban.

Buchardt, a C 25-ös francia kém, Spanyolországba küldték, mint „katonaszökevény”, ahol a német kémszervezet „háló-jába” esett. Új szerepében Miguella néven rögtön Párizsba utazott, ahol mint a nemzetközi Vöröskereszt-delegáció tagja, fényes lakást bérelt a francia főváros szívében.

Hogy Schulz generális a kémsztály főnökének kedvében járjon, megszerezte a francia hadtitkokat, természetesen a francia katonai hatóságok tudtával és azt személyesen vitte el a német főhadiszállásra. Ezalkalommal egy nagyon kényes ügy elintézésével bízta meg a német kémszervezet.

— Borzalmas dolog történt — jelentette ki Schulz generális, a német kémszervezetek központi vezetője. — Ötven, söt százézer frankot ígérek önnek, ha Zim-

Magunkkal sz szakot, hogy dolgos gyünk. Az államsé- ge, de mindannyiunk telesség. Magun- mieinkért, a többi- val. Akkor minden- mindenütt, ahol elő- se ki áruaktárát és eladhatják terméké- lezni kell őket, hogy ból vásároljanak.

Aztán azt a kére- író, hogy az antisze- let-e, vagy pedig a mellékhajtása.

— En nem hiszek válaszolta Iorga —

— A nemzetközi dályozhatják-e Romá zésében?

— Senkiséme a — mondja Iorga — szervezetünket, mely frontjává alakulhat azoknak a szabad v biztosítja, akiket ez ruházták.

Arra a kérdésre, h szabadulás egyben a lenti, hogy a zsidók Iorga így válaszolt:

— Mi visszavesszük Elég gondunk van ö- Végül azt kérdezte dőkérés megoldásál oldali pártok összefo — A politikai ala- önzök. A harc alap- nak kell állniok. A kétségtelenül sokat s

Csak a zsidó család első szülöttjének adjanak állampolgárságot — javasolja Dan Sever a Curenul ankétján

Iorga dodonai nyilatkozatai a Porunca Vreminek

Bucuresti, szept. 9. (Az Uj Kelet tud.) A Curenul és a Porunca Vremi zsidó ankétján elhangzó nyilatkozatok nap-nap után ismétlik el többnyire ugyanazokat az antiszemita érveket a zsidósággal szemben. Oly annyira egyhangúak ezek a nyilatkozatok, hogy már nem is tartjuk érdemesnek azokat részletesen ismertetni. Az utóbbi napokban azonban három olyan nyilatkozat jelent meg, melyek érdeklődésre tarthatnak számot. Az egyik Iorga professzoré, aki néhány hónappal ezelőtt jutott el odáig, hogy most már a Porunca Vremiben nyilatkozik. A másik Dan Sever, a Maniu-kormány volt közegészségügyi minisztere, aki annakidején az ösztint demokratára román politikuskok közé számított. Vaidához való csatlakozása óta azonban Dan Sever is az antiszemitizmus vizeire evezett át és most új ötletekkel gyarapítja az antiszemita front ideológiáját. A harmadik nyilatkozat Nichifor Crainic tollából látott napvilágot. Nichifor Crainic az „Etnografiai állam” új fogalmát veti fel, ami a romániai antiszemitizmusnak legújabb csodabogara.

Zsidóveszedelem és román kérdés

Iorga arra a kérdésre, hogy létezik-e zsidóveszedelem Romániában, így válaszolt: — Létezik egy román kérdés, különösképpen a zsidókkal szemben, kiknek frontja állandó előnyomulásban van nemcsak a perifériákon, hanem egészen a velünkbe hatolóan. — Milyen megoldást talál a zsidókérdésre és mi volna a románok teendője ezzel szemben? — hangzott a következő kérdés. — Jogunk van, és ha emberek vagyunk, erőnk is, hogy visszacserezzünk mindent, amink volt. Ha valaki alattunk, vagy mellettünk él és nem a fejünk fölött, az ő dolga. — A zsidókérdés történelmi problémája-e Romániának? — Arra, hogy elfoglalják helyeinket, az összes előrelátó emberek gondoltak. Ami pedig az antiszemita szót illeti, nem pontosan találó, mert azt hiszem, hogy csak nagyon kevés közöttük a zsidó és csak a legjobbak semmiképpen sem mongol-kazárok, akik a zsidóságra tértek át. — Erőszakkal, békés uton, vagy milyen korlátozott intézkedéssel kell megoldani a zsidókérdést?

Legyünk áldozatkészek

— Magunkkal szemben kövessünk el erőszakot, hogy dolgozunk és áldozatkészek legyünk. Az államsegény a vezető kötelessége, de mindannyiunk számára is léteznek kötelességek. Magunk között kell élnünk és a miénkért, a többieké maradjanak a magukéval. Akkor minden megváltozik. Az állam mindenütt, ahol előzölöttek bennünket, építse ki áruaktárait és irodáit, ahol a parasztok eladhatják termékeiket napi áron és kötelezni kell őket, hogy ők is az állami raktárakból vásároljanak. — Aztán azt a kérdést vetette fel az újságíró, hogy az antiszemitizmus elítélendő elmélet-e, vagy pedig a nemzeti eszmének egyik mellékhatása. — Én nem hiszek semmiféle elméletben — válaszolta Iorga — én csak a tettekben hiszek. — A nemzetközi kötelezettségek megakadályozhatják-e Romániát a zsidókérdés rendezésében?

A visszahódítás frontja

— Senkisé akadályozhatja meg, — mondja Iorga — hogy megteremtjük zárt szervezetünket, mely holnap a visszahódítás frontjává alakulhat át. A szerződések csak azoknak a szabad vallási és kulturális életét biztosítja, akiket ezek a szerződések rákérdezték. — Arra a kérdésre, hogy a zsidóktól való megszabadulás egyben azt a kötelezettséget is jelenti, hogy a zsidóknak otthont szerezzenek, Iorga így válaszolt: — Mi visszavesszük azt, amit elvesztettünk. Elég gondunk van önmagunkkal. — Végül azt kérdezte az újságíró, hogy a zsidókérdés megoldásához szükség van-e a jobboldali pártok összefogására? — A politikai alakulatok természetesen önzökök. A harc alapján a polgári alakulatoknak kell állniuk. A politikai klubok azonban kétségtelenül sokat segíthetnek.

Eddig tart Iorga nyilatkozata. Dan Sever a következőket mondja a Curenul Palesztina-ankétján: — Utoljára kellett volna maradnom a válasszal, hogy feltehessem a kérdést mindenkinek, aki az ankétot érsztvett: Miben látja bárki is annak szükségességét Románia számára, hogy zsidó állam létesüljön? — Severnek nem kell zsidó állam — Nem elegendő számunkra annyi okkult erőnek a beavatkozása, a földkerekség valamennyi országában, valahányszor a román államnak olyan kérdéseket kell megoldania, melyek ellentétesek a zsidóság érdekeivel? Azt is akarjuk, hogy egy zsidó állam a ma-

ga diplomataival, hadseregével és flottájával, nemzetközi szerződési rendszerével beavatkozzék a dogainkba? — Mintha elvesztettük volna józan eszünket. — Legyen dogma a számunkra: jóval előbb kell megoldanunk a romániai zsidókérdést, mint a palesztinai zsidó állam megalakulását. — Hogyan oldjuk meg? — Törvényhozó és közigazgatási intézkedésekkel, amelyeket kellő időben meg fogunk vitatni. — Egy dolog bizonyos: bűn volna a zsidókérdés megoldását a fejlődésre a szabadver-

Select Mozgó Általános siker mellett vetíti

CONRAD VEIDT és VIVIAN LEIGH
kiváló művészpár egyetlen filmjét:

GYANUS NŐK
Izgalmas kémdráma, melynek cselekménye a háboruban játszódik le.
Műsoron kívül hangos hirdató!

Három év alatt negyvenöt százalékkal csökkent az ipari munkanélküliek száma

A csökkenés nincs arányban a nagy ipari konjunktúrával

A gazdasági statisztikusok az utóbbi években arra a meglepő felfedezésre jutottak, hogy az ipari termelés növekedése és a munkanélküliség csökkenése között nincs meg az a szoros összefüggés, amelyet feltételeztek. Annak ellenére, hogy az ipari termelés több szakmában elérte, sőt meghaladta az 1929. évi nyívt, mely évből először rázkódtatta meg a jelenleg is tartó gazdasági krízis a világot, a munkanélküliek száma távolról sem csökkent az ipar nagyobb foglalkoztatottságának arányában. Így a legjobb esetben is csak arról beszélhetünk, hogy az új ipari prosperitás, több országban, ismét alkalmaztatáshoz juttatta az ipari munkanélküliek mintegy háromnegyedrészét, míg a másik egynegyedrésznek egyelőre kilátása sincs arra, hogy megélhetéshöz juthasson.

Nagy-Britannia	1,359.556
Izland	93.426
Uj-Zéland	31.416
Hollandia	466.242
Lengyelország	535.563
Románia	16.943
Svédország	77.009
Svájc	78.943
Csehszlovákia	677.947
Jugoszlávia	39.510

A fenti államok munkanélkülieinek összlétszáma kerekén 14 millió, amely az ezelőtt három évvel összeirt 25 millióval szemben igen jelentékenyen csökkent ugyan, de még sincsen arányban az ipari termelés mennyiségi növekedésének ütemével. Jellemző Belgium 150.000 főnyi munkanélküliének statisztikája. Hatvan ezer főre rug azoknak a szezonmunkásoknak a száma, akik télen — a statisztika felvétele alkalmával — természetesen nem tudtak elhelyezkedni. További ötven ezerre rug azoknak a nincsteleneknek a száma, akik öregség, betegség, vagy munkaképtelenség miatt nem juthattak foglalkozáshoz. Negyven ezerre becsüli a statisztika végül azoknak a számát, akiket az ipari technika fejlődése feleslegessé, munkanélküliekké tett. Ezek főleg az ipari szakmunkások soraiból rekrutálódnak.

Németország	1,610.871
Ausztria	309.178
Bulgária	10.964
Dánia	133.883
Egyesült Államok	8,917.000
Franciaország	388.920

Egy náci-lap elszólása szerint:

A németek építik az új Duna-hidat Románia és Jugoszlávia között...

Uj nyersanyag-források után kutat Németország a Balkánon

Bucuresti, szeptember 9. (Az Uj Kelet tud.) Románia és Jugoszlávia között hosszas tárgyalások után megállapodás jött létre, egy a két állam közötti forgalmat lényegesen megkönnyítő Duna-híd építésére vonatkozólag. E híd érdekait a liberális kormány igyekezett a maga számára biztosítani. Most azután egy nemzeti

szocialista gazdasági folyóirat elszólásából kiderül, hogy tulajdonképpen a németek kezdeményezték és finanszírozzák a híd építését, mert eszközt látnak benne balkáni gazdasági és politikai terjeszkedésükhez. A Braune Wirtschaftspost, a német nemzeti szocialista párt hivatalos gazda-

Egészséges foghúsi titka:

Odol SZÁJÁPOLÁS

senyre, vagy a nemzetközi fórumok kényekedvére bízni. Mindezekről azonban máskor. — Az elsőszülött állampolgársága — Ez alkalommal csak az egyik megoldást akarom ismertetni, mely megvédené a zsidó lakosság hallatlan szaporodásától: ne adjunk állampolgárságot csak a zsidó családok első szülöttjeinek. Ez volna az egyetlen békés, emberséges megoldása egy robbanó anyagokkal tulterhelt helyzetnek. Hogy mit fog tenni az utnak eresztett zsidóság — azért ne fájjon a fejünk. — Palesztina nem elegendő, az igaz. Dél-Amerika és Ausztrália tele vannak a Fildermann-féle üres helyekkel még tizszer annyi zsidó számára, mint amennyi nálunk él. És végül ne felejtjük el, hogy létezik zsidó köztársaság a hatalmas Oroszország mélyén is. Nagyon sok zsidónk helyezné azt akár Palesztina fölé is!

sági tudósítója legutóbbi számában foglalkozik a németek egyre gyarapodó befolyásával, melyet a dunamenti, de főleg a balkáni országokban elértek és azt írja, hogy a forgalom most már olyan jelentékeny, hogy gondoskodni kell a Németországgal gazdaságilag szorosabb összeköttetésbe került államok közlekedésének megjavításáról, illetőleg meggyorsításáról is. Evégből első teendő lesz,

Bulgária, Jugoszlávia és Románia között két új Duna-hidat építenek.

mert ezáltal a tranzitforgalom lényegesen megrövidül és a nyersanyagok elszállítására, illetve az ipari termékek elszállítására a balkáni államokba (dunai uton) sokkal olcsóbb lesz.

Ehhez a váoban igen érdekes és bennünket közelről érintő német félhivatalos jelentéshez a nagytekintélyű Financia Times azt az érdekes értesülést kapcsolja, hogy a németek legfőbb gondja most a nyersanyagforrások felkutatása és kiaknázása és minthogy a tengeren túl devizák nélkül nem igen boldogulnak a német devizakészlet pedig ugyszólván a minimumra sorvad, közelebbi piacokra, elsősorban a balkáni piacokra vetik rá magukat és főleg Jugoszláviából, Romániából és Bulgáriából igyekeznek mindent felhozni, ami csak használható. Mindenért ipari gyártmányokkal, illetve félgyártmányokkal fizetnek és minthogy a balkán államok még igen nagymennyiségű ipari gyártmányt használhatnak, a németek sikeresen folytatják nyersanyagkutató munkájukat.

Ez is egyik oka annak, hogy Németország meg akarja javítani a balkáni államokkal vasuti kapcsolatait és minthogy részére a legolcsóbb a dunai út, ezért igyekezik két új dunai hídval a vasuti forgalmat meggyorsítani. A két új hid közül az egyik az Al-Dunán Jugoszláviát Romániával kötné össze, a másik Bulgária és Románia között létesítene kapcsolatot Dobrudza irányában.

Társasutazás Jom-Kippurra

Satunare, Oradea, Carei, Sighet-re. Indulás Bucurestiből szept. 12-én este, visszaindulás szept. 19-én este. Költség oda-vissza Lej 980 személyenként, gyorsvonat III, osztály, külön kocs. Jelentkezni: Centropa utazási iroda Bucuresti, Calca Victoriei 50 Telefon: 4-19-78, 4-76-39.

Glasner Akiba főrabbi példaadó gesztusa és felhívása a kolozsvári zsidó középiskola érdekében

Szombati beszédében fejti ki álláspontját a főrabbi az iskolaépítés ügyében

Cluj, szeptember 9. (Az Uj Kelet tud.) Általános feltűnést keltett a kolozsvári zsidó társadalomban Glasner Akiba főrabbinak az a gesztusa, hogy amikor Roshasana napján a Tóra elé járult, ötvenezer lej jánlott fel egy Kolozsváron létesítendő zsidó középiskola céljaira, hogy ezzel a személyes tettel indítson el egy akciót, amely az egész zsidó társadalmat mozgósítsa az iskolaépítés szolgálatában.

Glasner főrabbinak ez a gesztusa nem az első megnyilatkozás ebben az irányban. A főrabbi régóta foglalkozik a középiskola kérdésével és különböző alkalmakkor tett kezdeményező lépéseket ezen nagy és égetően szükséges mű megvalósítása érdekében. De talán sohasem volt annyira aktuális ez a kérdés, mint ma. A kolozsvári zsidó középiskola nemcsak a kolozsvári, hanem az erdélyi zsidóságnak is elemi szükséglete.

A főrabbi egyébként akciójával kapcsolatosan a következőket mondotta munkatársainak:

— Amióta Kolozsváron működöm, kezdettől fogva szívem ügye volt olyan középiskolának a megteremtése, amely a vallási követelményeknek is megfelel. Amit megtehet Várad, Pozsony és Budapest ortodox zsidósága, ahol kitűnő középiskolák működnek a vallási követelményeknek megfelelő módon, azt nemcsak megteheti, de kötelessége is megtenni Kolozsvár zsidó társadalmának. Nem idősebb nekünk annak a kérdésnek a vitatása, hogy miért szűnt meg az egykori kolozsvári középiskola, de mindannyian tudjuk, hogy egyik fő oka ennek az volt, hogy az iskola nem rendelkezett megfelelő helyiségekkel és ezért megvonták nyilvánossági jogát. Amikor azután az ortodox hitközség fenntartotta az iskolát magánjellegű keretben, a szülők vonakodtak rendszeresen fizetni a tandíjat és egyszerűen a hitközségre hártották az iskola fenntartásának súlyos teherét. Ezért kellett megszűnie a magániskolának is. Ma azonban minden szülő tudja, mit jelent a zsidó középiskolának a hiánya. Tandíjakból és kölcsönökből nem lehet iskolát építeni. Azok az esközök, amelyekkel eddig próbálkoztak, legfeljebb az iskola fenntartására elegendők, de nem annak felépítésére. *Általános közvéleményből kell megteremtetni az iskolaépítés anyagi alapját.* Több ízben tárgyaltam különböző emberekkel erről a kérdésről, de sajnos eredmény nélkül. *Ma napról-napra súlyosabb a helyzet és sürgősen változtatni kell azon.* A középiskola életkérdése a kolozsvári zsidóságnak. Bármilyen erőfeszítésbe és áldozatba is kerül, meg kell teremtenünk ezt az intézményt. Ennek elmulasztása jövőreható bűn volna önmagunkkal, de különösképpen a jövő nemzedékkel szemben.

— Amikor Roshasana napján a Tóra előtt felajánlottam adományomat, jeladást akartam intézni a város zsidó közönségéhez. Ami eddig szó volt nálam, azt tettel akartam alátámasztani. Ez a tett a legkomolyabb kötelességvallás. Nekem ugyan nincs pénzem, de gyermekem biztosítási kötvénye bármikor rendelkezésre áll és amikor ezt a felajánlást tettem, arra gondoltam, hogy másokat is hasonló áldozatos tettekre fogok indítani.

Mindannyian felelősek vagyunk a mai állapotért, azok is, akiknek nincsenek gyermekeik. Mindenki szálljon magába és vegye ki a maga részét maximális módon ennek a műnek a megvalósításából, hogy mielőbb, a lehető leggyorsabb ütemben megkezdődhessenek a tényleges építkezések. Hiszem és remélem, hogy miként a Miskán építésénél a nép minden fia sietett önkéntes hozzájárulásával, úgy fogja felkarolni a kolozsvári zsidó társadalom minden egyes tagja is az iskolaépítés ügyét, minden zsidó vagyoni helyzetére való tekintet nélkül. De elsősorban a gazdagok kötelessége ennek a műnek a lehetővé tétele. Álláspontomat egyébként szombati beszédemben fogom bővebben kifejteni.

Eddig szól Glasner főrabbi nyilatkozata, amit az Uj Keletnek adott. Szombati beszéde iránt érthetően városszerte érdeklődés nyilvánul meg, hiszen az egész kolozsvári zsidóság egyik életbevágó kérdése az, amiről a főrabbi beszélni fog.

KÖZGAZDASÁG

„Inzestrare“ kötvényakciónk eredménye

Cluj, szept. 9. (Az Uj Kelet tud.) Két héttel ezelőtt azzal a felhívással fordultunk előfizetőinkhez és olvasóinkhoz, hogy amennyiben az 1934. évi kibocsátású 4 és fél százalékos kamatozású „Beruházási“ (Inzestrare) kötvények rendelkeznek és nem állott módjukban az eddigi huzások alkalmával utánanézniük, hogy kötvényeiket nem sorsolták-e ki, ezt a szolgálatot megtesszük olvasóinknak és helyettük végigvizsgáljuk a hivatalos nyereményjegyzékeket.

Felhívásunknak várakozáson felüli nagy visszhangja volt és igen sok olvasónk közölte velünk Inzestrare-kötvényeinek számait. A beérkezett megkeresések túlnyomó részét már el is intézte szerkesztőségünk és az elmúlt hét végéig belküldött kötvényszámok közül a kisorsolt számokat alább közöljük. Pár megkeresés technikai okokból még elintézetlen maradt, ezekre nézve lapunk jövő keddi számában válaszolunk.

Kötvényakciónkat ezzel egyidejűleg lezárultuk. A mai naptól kezdve szerkesztőségünknek nem áll módjában újabb megkereséseket elintézni.

Közöljük egyben, hogy nem áll módunkban kötvényszámokat nyilvántartani és a jövőben megtartandó sorsolások alkalmával figyelemmel kísérni. Arról jelenben gondoskodni fogunk, hogy a nyeremény-listákat lapunk hasábjain közzétegyük és így olvasóink saját maguk ellenőrizhetik a nyerő számokat.

Arra vállalkoztunk, hogy az 1934. évi kibocsátású 4 és fél százalékos Inzestrare kötvényeket ellenőrizzük. Tettük ezt olyképpen, hogy minden egyes nekünk beküldött kötvény számmal utánanézünk az összes nyereményjegyzékekben. Nem ellenőriztük azonban másféle kötvények és értékpapírok sorsát.

Több olvasónk arra kért bennünket, hogy szerezzük be a számunkra az Inzestrare-kötvények eddigi nyereménylistáit. Sajnos, ennek a kérésnek sem tudunk eleget tenni, mivel ilyen nyereményjegyzékeket tudunk szerint nem adtak ki.

A hivatalos lapnak ezt a 11. számát pedig, amelyekben az eddigi sorsolások eredményét közöljük, nem áll módunkban megküldés végett beszerezni. Tudunk szerint azonban egy ilyen nyereményjegyzék most áll összeállítás alatt és később beszerezhető lesz.

Tájékoztatásul közöljük, hogy az eddigi sorsolások nyereményjegyzékai a Monitorul Oficial II. részének következő számaiban lettek közzételve:

1935 február 7-iki 32. szám,
1935 május 7-iki 103. szám,
1935 augusztus 7-iki 179. szám,
1935 november 7-iki 256. szám,
1936 február 7-iki 31-ik szám,
1936 május 7-iki 104. szám,
1936 augusztus 7-iki 182. szám,
1936 november 7-iki 260. szám,
1937 február 6-iki 30. szám,
1937 május 7-iki 104. szám,
1937 augusztus 7-iki 180. szám.

Alább közöljük azokat a kötvényszámokat, amelyeket a nekünk beküldött számok közül egyenként 1200 lej összeggel kihúztak. Sajnos nagyobb nyereményeket nem sikerült olvasóink számára felkutatnunk. Amint fentebb már említettük, az alanti nyeremény-kimutató még nem teljes, mert több megkeresés most áll elintézés alatt és ezekre jövő keddi számunkban válaszolunk.

A következő kisorsolt kötvényeknél az első

szám a kötvény számát jelenti, feltüntetve mellette a Monitorul Oficial második füzetének azon száma, amelynek nyereményjegyzékében a kihúzott kötvény szerepel:

36.986 M. Of. 1935 febr. 7.	509.540 M. Of. 1935 november 7.
70.811 M. Of. 1935 nov. 7.	1.597.551, 1.597.552, 1.597.553, 1.597.554, 1.597.555, 1.597.556, 1.597.557, 1.597.558, 1.597.559, 1.597.560 M. Of. 1936 november 7.
74.214 M. Of. 1937 aug. 7.	2.599.361, 2.599.362, 2.599.363, 2.599.364, 2.599.365, 2.599.366, 2.599.367, 2.599.368, 2.599.369, 2.599.370, 2.599.371, 2.599.372, 2.599.373, 2.599.374, 2.599.375, 2.599.376, 2.599.377, 2.599.378, 2.599.379, 2.599.380 M. Of. 1935 augusztus 7.
149.516 M. Of. 1936 február 7.	
562.867 M. Of. 1937 május 7.	
562.868 M. Of. 1937 május 7.	
562.869 M. Of. 1937 május 7.	
562.870 M. Of. 1937 május 7.	
590.539 M. Of. 1935 november 7.	

A kisorsolt kötvények felsorolását jövő keddi számunkban folytatjuk. Aki akkor sem találja meg a felsorolásban kötvényeinek számát, azok kísérjék figyelemmel az ezután közzéteendő sorsolásokat. Hátha legközelebb több szerencsésük lesz.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, vértódulást, szorongást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet, mert ez a nyomor és a belek működését előmozdítja, az epe kiválasztást fokozza, az anyagcserét megélieníti és a vérkeringést felrészíti. Az orvosok ajánlják.

Beszakadt a Malomárok hidja és a vízbe zuhant egy áruval megrakott teherautó

Cluj, szeptember 9. Könnyen végzetesé válható szerencsétlenség történt csütörtök délelőtt a Calugaritelor uca 11 a) alatt lévő Schuhl kendergyárnál. A gyár előtt folyik a Malomárok, amelynek itt levő hidján keresztül ma délelőtt áruval megrakódva teherautó igyekezett a gyár udvarára. Amikor a teherautó a hid közepére ért, egyszerre nagy recsegés-ropogás hallatszott. A következő pillanatban kettészakadt a korhadat fahíd és a súlyosan megterhelt teherautó bezuhant a Malomárok vizébe. Szerencsére a sofőr ép bőrrel uszta meg a zuhanást, de az autó és az áru tönkrement. A kár jelentős.

Az összes iskolák

tankeönyvei

LEPAGE-nál Cluj

SPORT

A bucuresti Juventus lesz vasárnap Kolozsvár vendége

A kerületi bajnokság keretében a Haggibbor csapata vasárnap a KAC-cal játszik

Cluj, szeptember 9. (Az Uj Kelet tud.) A felhívított Nemzeti Bajnokság küzdelme során vasárnap Kolozsváron a Juventus—Universitatea mérkőzés kerül előtérbe. A bucuresti csapat kolozsvári játékát mindig is érdeklődés kísérte és az egyetemi együttesrel való találkozói mindannyiszor eseményei voltak a város sportéletének. A Juventus ezúttal a fiatalokból álló egyetemi csapattal mér össze erejét, amelynek ez lesz a bajnoki évad folyamán első kolozsvári bemutatkozója.

A kerületi bajnokságban a Haggibbor futballcsapata vasárnap régi riválisával, a KAC csapattal játszik. A részletes vasárnapi labdarúgóprogram egyébként a következő:

Nagypálya: Reggel 8 órakor Napoca—Avram Iancu I. oszt. bajnoki, 10 órakor KMSC—CFR barátságos. Délután fél 3 órakor U II—Echo I. oszt. bajnoki, fél 5 órakor U—Juventus A) liga mérkőzés.

Kispálya: Reggel 8 órakor Haggibbor—KAC I. oszt. bajnoki, 10 órakor Unirea—Reuniunea I. oszt. bajnoki. Délután 2 órakor Turatoria—Victoria II I. oszt. bajnoki.

Románia a negyedik helyen végzett a Magyarország körüli kerékpárversenyen

Az egyéniben a Román Tudose kilencedik

Cluj, szeptember 9. (Az Uj Kelet tud.) A Magyarország körüli ötnapos kerékpárverseny befejezést nyert. Az érdeklődéssel kísért verseny egyéni számban első lett az osztrák Strakati, aki az összesítésben 33 óra 45 perc és 23 mp-vel győzött. A csapatversenyben Magyarország lett első, Románia negyedik. A román versenyzők a verseny elején kitűnően szerepeltek, teljesítményük azonban fokozatosan visszaesett.

A Magyarország körüli kerékpárverseny ötödik szakaszát egyébként Keszthely és Budapest között, amely a verseny utolsó útszakasza volt, a teljes mezőny befutotta. A 187 kilométeres átlagot futott. Győzött a lengyel Ignaczak 5 óra 16 perces idővel. Tudose román kerékpáros 3. Morrocea román kerékpáros 4. Karaki magyar kerékpáros 5. Liszky magyar kerékpáros. Összeredményben: 1. Strakati osztrák 33 óra 45 p 23 mp. 2. Wasilewski lengyel 33 óra 45 perc 24 mp. 3. Szalay magyar 33 óra 45 perc 28 mp. 4. Höfner osztrák 33 óra 45 perc 53 mp. 5. Ignaczak lengyel 33 óra 45 perc 57 mp. 6. Liszky. Tudose román a kilencedik 33 óra 50 perc 54 mp. Tudose alig öt percet maradt le mindössze a győztes végeredményétől. Országok szerint: 1. Magyarország 101 óra 22 perc 04 mp. 2. Lengyelország 101 óra 22 perc 19 mp. 3. Ausztria 101 óra 48 perc 36 mp. 4. Románia 102 óra 14 perc 37 mp.

— A Hungária labdarúgócsapata tegnap bajnoki mérkőzés keretében 2:0 (0:0) arányban legyőzte a Budai 11 együttest. A győztes csapat góljait Cseh (11-esből) és Szabó rúgták. A Budai egy tizenegyet nem tudott értékesíteni.

Zágrábban a cseh-jugoszláv Közép-Európa teniszmérkőzés 3:3 arányban döntetlenül végződött.

A Belgrádból visszatért román válogatott csapat tagjai és vezetői egyhanguan azon véleményüknek adnak kifejezést, hogy a román csapat sokkal jobb volt ellenfelénél, ezzel szemben hallatlan balszerencse kísérte minden akcióját. Ugyancsak egyöntetű a panasza a mérkőzést vezető Crist (cseh) ellen is, aki a jugoszlávok előnyére vezette a mérkőzést. A jugoszláv lapok is elismerik, hogy a román csapat volt a jobb.

— Megkezdődtek Nürnbergben a nemzeti szocialista sportjátékok. Nürnbergből jelentik: A német stádión alapkövetétele és a nemzeti szocialista sportjátékok megkezdése alkalmával, Lutz, a rohamosztágosok vezérkari főnöke beszédet mondott. Rámutatott arra, hogy a rohamosztágosok áldzatközségére nevelik a fiatalokat. Hitler is felszólalt és azon reményének adott kifejezést, hogy a stádión a német nép „dicsőségét és büszkeségét“ fogja szolgálni és örök tanuja lehet a nemzeti szocialista doktrina által eggyé kovácsolt nemzetnek.

Felme

Épelmé

Sighet, szept. 9. zui voltak csütörtök környéki járókelők letének emeleti áhadonászó embereket, akik kétségbe a járókelőket, arra nak ujságírókat magtok uraikodnak az idő óta nem kaptak amit kapnak, az amietetlen. A járókeordítózó embereket az idegbeteg ápolók Egyes verziók sz

Nag és mon be

Párizs, szept. 9. kasztások lesznek, cialista párt kiált. Ebben arra kéri ő azon jelöltet támoglitikájának kedvezti, hogy szélesebbk kidolgozni a hitetermészeti erőforrálamint különböző r

Uj gyilk Hamis csehszl

Genf, szeptember hány évvel ezelőtt lapította meg, hogy Németországba Ja ujságíró, a külföldi egyik vezetőemberét most új politikai je taja és nem valóság tettei ugya közlül kerültek ki. tei a következők:

Lausanne közel amelynek zsebében szóló utlevél volt. A hogy Eberhardt pó lett. A gyilkosságot revolverlővéssel. S Max Duvoisin csok zeleben ismeretlen fel. A rendőrségen autójával haladt, e felé fordított férfite és megállapította, h semmiféle életjelt. A tyegett, ami azt biz lent röviddel azelőtt gyáros a hatóságok a helyről is, ahol m

A hatóságok azt szándékosan hagyta hogy a járókelők és a feltevés is, hogy a ket akarnak megfen A lausannei rendő sajtónak, hogy a hamis volt. Az áldoz 1000 francia franko hogy nem történt rok Valószínű, hogy az rénylő autójába, itt tárgygyal és az elkáb löttek. Kétségtelen, ott történt, ahol a uton talált véryom a gyilkosok autón h hogy otthagyják a h A genfi rendőrfőn érdekes eredményre genfi állomás előtt tak, mely berni jelz és párnái is véresek két golyó találtak az uyanolyan kaliberű

Fellázadt a máramarosszigeti elmeógyógyintézet többszáz lakója

Épelméjü politikai foglyok, vagy idegbetegek a lázadók?

Sighet, szept. 9. Különös esemény szent-
nui voltak csütörtökön az idegyógyintézet
környéki járőrelők. Az idegyógyintézet épü-
letének emeleti ablakai egyszerre kitérültek,
hadonászó emberek jelentek meg az abakok-
ban, akik kétségbeesetten hívták segítségül
a járőrelőket, arra kérvén őket, hogy hozzá-
nak újságíró magukkal, mert szörnyű állapo-
tok uralkodnak az épület falain belül. Hosszu
idő óta nem kaptak elegendő táplálékot és
amit kapnak, az olyan silány, hogy szinte
ehetetlen. A járőrelők rémülten néztek fel az
ordítózó emberekre abban a hiszemben, hogy
az idegbeteg ápoltak lázadtak fel.
Egyes verziók szerint azonban nem idegbe-

tegekről van szó. Néhány nappal ezelőtt ugya-
nis az ország fegyintézetéből több száz fe-
gyencet, köztük néhány életfogytiglanra eítél-
tet szállítottak át a máramarosszigeti elmé-
gyógyintézetbe. Ezeket aztán az idegyógy-
intézet osztályán helyezték el. Az idegyógy-
intézet vezetősége állítólag nem gondoskodott
kellőképpen a fegyencnek ételmezéséről, akik
fellázadtak, összetörték a berendezéseket és
végső fokon az ucca járőrelőhöz fordultak se-
gítségért. Az igazgatóság úgy nyilatkozott,
hogy az idegyógyintézetben elhelyezett fe-
gyencnek gyengeelméjük. Ezzel magyarázható
a lázadásuk, nem pedig a rossz ételmezéssel.

Juventus lesz szvár vendége

kefetében a Haggibbor
a KAC-cal játszik

(Az Uj Kelet tud.) A
ajnokság küzdelme so-
áron a Juventus—Uni-
rül eldöntésre. A bucu-
játékát mindig is ér-
egyetemi együttesel
nyiszor eseményei vol-
nek. A Juventus ezut-
gyetemi csapattal mér-
ez lesz a bajnoki évad
ári bemutatkozója.

ban a Haggibbor fut-
égi riválisával, a KAC
eszletes vasárnap lab-
ént a következő:

8 órákor Napoca—Av-
noki. 10 órákor KMSC
után fél 3 órákor U
noki, fél 5 órákor U—
közés.

órákor Haggibbor—
0 órákor Unirea—Reu-
Délután 2 órákor Tur-
oszt. bajnoki.

Gyediek helyen orsországi körüli ersenyen

an Tudose kilencedik

(Az Uj Kelet tud.) A
napos kerékpárverseny
deklózással kísért ver-
első lett az osztrák
ítésben 33 óra 45 perc
A csapatversenyben
Románia negyedik. A
erseny elején kitűnően
nyük azonban fokoza-

kerékpárverseny Keszthely és Bu-

verseny utolsó ut-
mezőny befutotta. A
zon a 32 főnyi mezőny
t futott. Győzött a
óra 16 perces idővel.
hosszal. 3. Mormocsa
Karakai magyar keré-
nagyar kerékhosszal.
rakati osztrák 33 óra
vski lengyel 33 óra 45
magyar 33 óra 45 perc
ak 33 óra 45 perc 53
33 óra 45 perc 57 mp.
án a kilencedik 33 óra
alig öt percre maradt
végeredményétől. Or-
yarsország 101 óra 22
rszáig 101 óra 22 perc
óra 48 perc 36 mp.
perc 37 mp.

csapatata tegnap baj- n 2:0 (0:0) arányban gyűtesét. A győztes esből) és Szabó rug- gyest nem tudott ér-

oszláv Közép-Európa ban döntetlenül vég-

román válogatott
gyhanguan azon vé-
gjezést, hogy a román
it ellenfelénél, ezzel
erence kísérte min-
egyönteti a panasza
t (cseh) ellen is, aki
vezette a mérkőzést.
merik, hogy a román

Nürnbergben a nem- élekek. Nürnbergből

ión alapkötésével
sportjátékok meg-
tze, a rohamoszia-
beszédet mondott.
a rohamosztatok
a fiataiságot. Hit-
reményének adott
ión a német nép
gét" fogja szolgál-
a nemzeti szocia-
nyé kovácsolt nem

Nagyszabású nacionalizáló és monopolizáló programot jelent be a francia szocialista párt kiáltvány

Beck lengyel külügyminiszter Párizsban

Párizs, szept. 9. Október 10-én megyei v
lasztások lesznek, amelyek érdekében a sz
cialista párt kiáltványt intézett választóihoz.
Ebben arra kéri őket, hogy a pótvasztások
azon jelöltet támogassák, aki a népegység po-
litikájának kedvez. A szocialista párt kijelen-
ti, hogy szelesebbkörű reformprogramot akar
kidolgozni a hite'lenőrzése, az elidegenített
természeti erőforrások nacionalizálására, va-
lamint különböző nagyvállalatok, mint a ké-

miai termékek, vilámoserőműtelepek, szállí-
tási és biztosító intézetek monopolizálására.
Párizs, szept. 9. Chapsal kereskedelmi mi-
niszter és Labbé kiállításügyi kormánybiztos
tegnap este vacsorát adtak Beck lengyel kül-
ügyminiszter tiszteletére. A vacsorán számos
személyiség között jelen volt Delbos francia
külügyminiszter és Lokasievics párizsi lengyel
követ is.

Ujabb rejtélyes politikai gyilkosság történt Svájcban

Hamis csehszlovák utlevéllel utazó ismeretlen férfi holttestére bukkantak. A Gestapo munkában

Genf, szeptember 9. A svájci rendőrség né-
hány évvel ezelőtt bravuros nyomozással a
lapította meg, hogyan szöktették át a náci
Németországba Jakob Berthold emigráns
újságíró, a külföldi náciellenes kampány
egyik vezetőemlberét. Svájc közvéleményét
most új politikai jellegű botrány foglalkoz-
tatja és nem valószínű, hogy a gyilkos-
ság tettesei ugyancsak a Gestapo emberei
közül kerültek ki. Az érdekes bűnügy részle-
tei a következők:

Lausanne közelében férfi hullát találtak,
amelynek zsebében Hermann Eberhardt névre
szóló utlevél volt. A nyomozás megállapította,
hogy Eberhardt politikai gyilkosság áldozata
lett. A gyilkosságot autón követték el, kilenc
revolverlövéssel. Szombaton este 11 órákor
Max Duvoisin csokoládégyáros Lausanne kö-
zelében ismeretlen ember holttestét fedezte
fel. A rendőrségen elmondotta, hogy amint
autójával haladt, észrevette az arccal fel-
felé fordított férfitestet. Kiszállt az autóból
és megállapította, hogy az nem ad magáról
semmiféle életjelet. A halott zsebében óra ke-
tyegett, ami azt bizonyítja, hogy az ismeret-
lent röviddel azelőtt ölték meg. A csokoládé-
gyáros a hatóságoknak részletes leírást adott
a helyről is, ahol megtalálta a hullát.

A hatóságok azt hiszik, hogy a gyilkosok
szándékosan hagyták a holttestet az utcsőn,
hogy a járőrelők észrevehessék. Felmerült az
a feltevés is, hogy a gyilkosok más személye-
ket akarnak megfenyegetni hasonló sorssal.
A lausannei rendőrfőnök úgy nyilatkozott a
sajtónak, hogy a holttestnél talált utlevél
hamis volt. Az áldozat zsebében 80 svájci és
1000 francia frankot találtak, ami igazolja,
hogy nem történt rablógyilkosság. A gyilk-
osok Walter-rendszerű revolvert használtak.
Valószínű, hogy az áldozat szállt fel a me-
rnyeli autójába, itt előbb főbeütötték tumpa-
tárggyal és az elkábult emberbe kilenc golyót
lőttek. Kétségtelen, hogy a gyilkosság nem
ott történt, ahol a hullát megtalálták. Az
uton talált véryomok arra mutatnak, hogy
a gyilkosok autón határozták magukat arra,
hogy otthagyják a hullát.

A genfi rendőrfőnök nyomozása azután
érdemes eredményre vezetett. Vasárnap a
genfi állomás előtt üres Chrysler kocsit talál-
tak, mely berni jelzést visel. Az autó kerekei
és párnái is véresek voltak. A vizsgálat során
két golyó találtak az autó falában, pontosan
ugyanolyan kaliberű lövedékeket, mint ami-

lyenek Eberhardtval végeztek. A nyomozás
megállapította, hogy az autót egy berni ga-
rázsból bérelték. A rendőrség azt is meg-
állapította, hogy kik bérelték a gépet.

A rendőrség figyelmét felkelte az, hogy
az autóból az állomás előtt hagyták. Ez a
tény még nem jelenti, hogy a gyilkosok vo-
nattal utaztak el. Inkább azt tetelezzik fel,
hogy a gyilkosoknak ez is egy trükkje, amely-
lyel félre akarják vezetni a hatóságokat. A
gyilkosok éjjel előtt hagyták az uton Eber-
hardtot, majd sietve Genf felé hajtottak. Genf-
ből hajnali négykor indul az első vonat Fran-
ciaországba. Igaz viszont, hogy közben szá-
mos helyi jellegű vonat is indul, amelyeken a
tettesek elmenekülhettek.

A svájci rendőrség a csehszlovák rendő-
rségtől információt kért az áldozat személy-
azonosságára vonatkozólag. Itt megállapított-
ták, hogy nemcsak az utlevél száma, de maga
az egész utlevél hamis. Komotau közszé-
ghelyén, ahol az utlevelet kiállították, valóban létezik
egy Hermann Eberhardt nevű ember, ez azon-
ban még sohasem hagyta el Csehszlovákiát.
Így alighanem ismeretlen hátterű politikai
bűnügyről akarja lerántani a leplet a rend-
őrség.

Felhívás

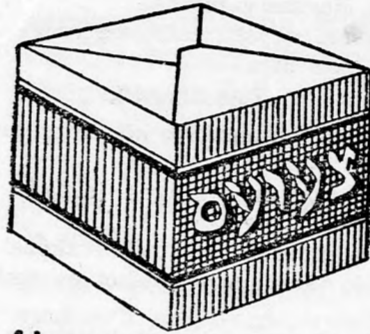
A közelgő parlamenti választásokkal kap-
csolatosan az Országos Zsidó Párt helyi tago-
zatának titkársága felhívja mindazokat, kik
a választói listára való felvételüket kérvé-
nyezték és felvételük folyamatban van (a
tárgyalásra idézést kaptak), valamint azokat
is, kik idézést még nem kaptak és minden
zsidó polgárt, aki a választási névjegyzékből
bármily oknál fogva kimaradt és szavazati
jogát nem gyakorolja, hogy haladéktalanul je-
lentkezzenek a párt irodájában (Stroescu u.
7/b) déli 1/2—1/2 és délután 3—6 óra között,
hogy a szükséges felvilágosításokat megkap-
hassák. A titkárság mindenkinek díjtalanul
áll rendelkezésére és esetenként a szükséges
iratok beszerzését is, ugyancsak teljesen díj-
talanul, vállalja.

Senki sem mulaszthatja el a választói név-
jegyzékben való felvételét, mivel politikai jo-
gának gyakorlása a mai súlyos időkben min-
den zsidónak elsőrendű kötelessége.

A feldiszített ünnepi sátorban

בסכות תשבו שבועת ימים
וענקו (7) טאגע ווירד אין דיא
סוכה נעשפיוזט, עם שמעקען ועהר נוט דיא שפיוזען ווען דיא פאמיליע
זיך קלאהר בעוויסט איזט, דאסס דיעוועלבען מיט דען פארצינילעכעם
פערלאסליך כשר. צערעס' פפלאנצען פעמט הערנען
שמעלט ווירדען, דאהער איזט יעדע יודישע הויזפרו בעשטרעכט דאמיט
אירע פאמיליע שמחת יום צו בעריישען אונד פערלאנגען דאס 100%
ריינעם צערעס' שפיוועפעמט כשר.

Ceres

100% növényi zsiradék

Ugy tejes, mint husos ételek számára

Schacht dr. lemondásra készül a növekvő gazdasági nehézségek miatt

BERLIN, szeptember 9. Tegnap este olyan hírek terjedtek el, hogy dr. Schacht birodalmi gazdasági miniszter lemondási szándékkal foglalkozik. A lemondást állítólag a Deutscher Volkszeitung című folyóirat egyik cikke idézte volna elő, amely rámutatott a növekvő gazdasági nehézségekre, amikkel a birodalomnak meg kell küzdenie és annak szükségességére, hogy a rezsim költséges kiadásait be kell szüntetnie a gazdasági válság megelőzése végett. Mértékadó politikai körök egyelőre nem hajlandók nyilatkozni ezzel a hírről kapcsolatban.

Bukarestben többet építettek, mint az összes városokban együttvéve

1937-ben országszerte lényegesen csökkent az építkezés

Bucuresti, szeptember 9. (Az Uj Kelet tud.) Az országban az utóbbi években meg-
indult általános építkezési kampány jellemző
tünete, hogy az építkezés jórészt Bucuresti-
ben történik. Míg a fővárosban a blokkháza-
kat egymásután építik, a vidéken igen kevés
az új építkezések száma. Néhány fürdőhelyen
és privilegiált városon kívül, mint Femesvár,
Brassó, Ploesti és talán Kolozsvár, az építő-
ipar ezekben az években is ugyanolyan stag-
nációt mutatott, mint a háborút követő év-
tizedben. Így 1935-ben, amikor a legtöbb
építkeztek az ország területén, a fővárosra
727, a vidékre pedig 259 nagyobb épület épí-
tése jutott.

ipari fejlődésnek tulajdonítható, mert ezért
volt szükség új és modern épületekre. más-
részt pedig a nemzetvédelmi felszereléseknek,
melyek ugyancsak új épületekben helyezték
el intézményeiket.

Az építkezési kampányt a vállalkozások és
a pénz kihelyezése iránt megnyilatkozott bi-
zalmatlanság segítette elő. Egészen a folyó
évig Bucurestiben állandó növekedést mut-
tott az építkezés, most azonban váratlan
visszaesés következett be. 1937 első hét hó-
napjában összesen 1118 építkezési engedélyt
adtak ki, a múlt évi 1979 engedéllyel szem-
ben. A visszaesés különösen a kis házaknál
következett be, ahol a csökkenés nem számít.
Ez mutatja a középosztály, tisztviselők, ipa-
rosok, kiskereskedők fokozatos szegényedését,
másképp pedig azt, hogy az építkezés a fő-
város központi utvonalaiban rentabilis, ahol a
szpekuláció mentesíti az építkezést a rizikótól.

Nem utolsó sorban tudható az építkezés
általános csökkenésének az építőanyagok ár-
emelkedése. Az építőanyag 30 százalékkal drá-
gult. Az épületfa köbmétere 1700 lej a múlt
évi 1100 lej mellett. Ugyancsak fokozta a
csökkenő tendenciát a sokféle illeték, amely-
lyel az új építkezéseket az állam sújtja.

A vidéki városok elhanyagolt gazdasági te-
vékenysége maga után hozza azt is, hogy az
épületek nem rentabilisak és így a vidék csak
nagyon kismértékben látta a fellendült építő-
ipar hasznát. Bucurestiben az utóbbi években
többet építkeztek, mint az egész országban
együttvéve.

Építünk iskolákat!

A szombati iráskényszer egyre nyomtasztóbbá váló problémájával kapcsolatosan küldi nekünk az alábbi cikket dr. Hunwald Izidor, a szatmári zsidóság egyik érdemes vezetője.

Vagy tíz évvel ezelőtt az erdélyi zsidó intelligencia körében elég széleskörű mozgalom indult meg, melynek célja zsidó iskolaegyesület létesítése volt s ennek keretében középiskolák emelése. A terv nem sikerült, az idő még nem érlelte meg ezt az eszmét. Magam is egyik szerény kívánója voltam az iskolák, főleg középiskolák alapításának. Engedtessek még nekem, hogy az illetékesek figyelmét felhívjam arra, itt van az ideje, felvenni az eljuttat fonalat s hozzáfogni az iskolák megteremtéséhez. Nem gondolok most iskolaegyesültre, egy ilyennek létrehozása ma még kevésbé lehetséges, mint évekkel ezelőtt. A zsidó hitközségek egyetemének kell ezt kézbe venni s támogatni azt a várost, melynek zsidósága ilyen iskolát meg akar indítani.

Azt hiszem, nincsen Romániában olyan értelmes zsidó ember, aki ennek szükségét be nem látja. Különösen kívánatos ez a konzervatív hitű zsidóságnak. Tévedtem, nem kívánatos, de **parancsoló szükség**, ha tovább is élni akar. Igaz, hogy kitésekkelnek minket Romániából, igaz, hogy adnak egy földcséket Palesztinában, mint szabad zsidó államot, de az is igaz, hogy a romániai, közelebből az erdélyi zsidóságnak jelentős része talán még évszázadok múlva is itt, ezen a földön fog élni, akár emberi életet folytatni. S lecsökkenett számú zsidóságnak is szüksége lesz saját középiskolákra, ha nem akar páriává lesülyedni a környező népek tengerében.

Aki olvassa a lapokat, tudhatja, hogy az új ipartörvény rendelkezései mellett a zsidóságnak (értve ezalatt a jövő nemzedéket különösen) az iparban való elhelyezkedése csak úgy lesz lehetséges, ha középiskolát is látogat. Viszont a mostani levegőben zsidó fiúknak állami középiskolákba való felvétele hovatovább több s több akadályba ütközik.

Hol itt a megoldás! A zsidók maguk kell, hogy segítsenek ezen a helyzeten. Azt hiszem, senki sem gondol arra, hogy az állam fog a zsidók számára iskolákat építeni s fenntartani. Még államsegélyre sem lehet számítani, inkább arra, hogy hosszabb ideig nyilvánossági joguk sem lesz az iskoláknak. De ezek az akadályok s nehézségek mind eltorpítnék a történelmi parancsoló szükséggel szemben, mely a nemzetérdekekünk kötelezőségére teszi zsidó iskolák felállítását, ha azt nem akarja, hogy a jövő nemzedék átkai szálljanak majd feléje.

Tudom, nehéz időket él a zsidóság, tudom, hogy az igazi nagy vagyoni birtokosai nem lelkesednek zsidó iskoláért, de ha a nagy tömeg átérti majd az idő parancsait, téglaként fogja s kell hogy összeadja azt, ami az épületek emeléséhez, az iskolák fenntartásához szükséges. A nagy zsidó tömegek felvilágosítását a zsidó intellektuál osztály kell, hogy magára vállalja s hiszem erre hajlandó is lesz.

Erdély zsidóságában igen sok a kiváló koponya, álljanak össze, osszák ki a szerepeket, keressenek fel minden zsidót, gazdagot, szegényt egyaránt, tárták fel előttük a helyzetet, értessék meg velük, hogy iskolák nélkül kiszorítják őket a gazdasági élet (ipar, kereskedelem) minden területéről s hiszem, hogy felhívásunk nem lesz pusztába kiáltott szó, de hatása hasonló lesz a lelkeket felkorbácsoló viharhoz és az öntudatra ébresztett zsidóság tizezrei fogják lerakni áldozatukat az iskola oltárára.

Dr. Hunwald Izidor

Könyvek Folyóiratok Diszertációk
a legmodernebb kivitelben készülnek a
FRATERNITAS
Könyv- és Lapkiadó Rézvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Barza L. Pop 10. Telefon: 8-61.

Megvalósításhoz közeledik az erdélyi zsidó értelmiségi találkozó

A zsidó értelmiségi találkozó közeledik megvalósítása felé. A különböző városokkal létesült kapcsolatok és az érdeklődőknek széleskörű bevonása idősebbé tette a találkozó munkaprogramjának kidolgozását. A találkozó napirendje a következő programot öleli fel úgy, ahogyan azt a nagybányai előtervezlet kidolgozta:

- Első nap. Délelőtt.**
Megnyitó
1. Az értelmiségi találkozó célkitűzéseinek általános körvonalazása.
2. Felszólalások.
Délután.
Számbevetés:

A zsidóság helyzetrajza, problémái és a ma eseményeivel szembeni magatartása a különböző országokban.

- 1. A kelet- és közép-európai zsidóság mai helyzete, a sorsát alakító külső gazdasági és társadalmi tényezők. Ezen zsidóság önvédelme gazdasági, szervezeti és kulturális síkon.
- 2. Palesztina felépítésének mai állapota és jelentősége a zsidó sors alakulásában.
- 3. A zsidóság helyzete és szervezeti állapota a nyugati és amerikai államokban.
- 4. A romániai, különösen az erdélyi zsidóság helyzete és belső problémái.
- 5. A romániai kisebbségi kérdés alakulása az utolsó husz évben. A kisebbségeknek a többséghez és egymáshoz való viszonya.

- Második nap.**
Allásfoglalás
1. Mi az értelmiségünk szerepe a zsidóság helyzetének feltárásánál, tudatosításánál és egységes megszervezésénél.
2. A zsidó egység szükségessége és megteremtésének útja.

Célkitűzések

- 1. A zsidó tanulmányi körök programja és működése.
 - a) A helyi és országos jellegű kutatómunka.
 - b) A népnevelés és annak eszközei.
 - c) Zsidó tanulmányi intézet és szabadegyetem.
- 2. A zsidó társadalmi segítőmunka.
 - a) Gazdaságilag: intézményes hitelnyújtás, átrétegesítés lehetőségei, pályaválasztási tanácsadás, szövetkezetek, szakmai szervezkedés, kivándorlás.
 - b) Társadalmilag: intézményeink megerősítése és összehangolása. Szociálhigiénia megszervezése. Zsidó szolidaritás.
 - c) Kulturálisan: iskolakérdés. Könyvkiadás és sajtó. Színház, képzőművészet és zene ügye.
 - d) Szervezetileg: az antiszemitizmus elleni

küzdelem.
Összefoglalások és záróelőadások.
Három részre oszlik tehát a találkozó anyaga.

A számbavetéssel kezdődik. A vonatkozó referátumok pontos rajzot fognak nyújtani a zsidóság mai helyzetéről és a sorsát befolyásoló tényezőkről, a zsidóság önvédelmének a különböző országokban való megszervezettségéről, gazdasági, társadalmi és politikai téren. A tünetek számbavétele lesz tehát a kiindulási pont és ezen számbavételnek alaposága, tudományos realizmusa lesz az alap, amelyre a találkozó szellemi épületének felépítését tagozata: az állásfoglalás és a helyes gyakorlati célkitűzés felépülhetnek. A referátumok módját fognak nyújtani a saját sorsunknak a más országbeli zsidóság sorsával való összehasonlításra is és szemléltetően fogják kidomborítani a különbséget aközött, ahogyan mi erdélyi, illetve romániai zsidók az eseményekre reagálunk és ahogyan ez más országokban történik.

Allásfoglalás a második csoport címe. Nemcsak a diagnózis és a szemlélet, hanem a folyamatokkal szembeni magatartás kérdései is tisztázást kívánnak. Nem elég feltárni a helyzetet és a hallgatóra bízni a konklúziókat. A sorsközösségről nem elég beszélni, hanem jegyében sikra is kell szállni, nyitlan munkát és áldozatot vállalva. Utat fog keresni a találkozó, azt az utat, amelyen az értelmiség maga is haladni akar, az összes zsidó társadalmi rétegekkel együttesen.

Célkitűzések — a harmadik csoport összefoglaló címe. Nem állhat meg a találkozó elvi kijelentéseknél az állásfoglalás kérdésében, hanem meg kell rajzolni a gyakorlati módokat és eszközöket, amelyek a találkozóba fakadó lendületet átviszik a hétköznapokra, hogy ott eredményes teljesítményekre vezessenek.

Ez a tervezet az október közepén megtartandó második előterkezetlen még megbeszélés tárgyát fogja képezni. Az előkészítő bizottság addig is felhív minden komoly érdeklődőt, hogy a fenti napirendben tartalmilag körvonalozott értelmiségi találkozó kérdéséhez hozzászólását és észrevételeit eljuttassa a következő levelezési címre: Dr. Márton Lajos Cluj, Str. Vlahuță 3. Et. II. ua. 11.

Minden hozzászólást új szempont és fontos gyakorlati utalás az Uj Keletben továbbfolytatandó ankét során leközlésre is fog kerülni, ha ehhez a beküldő hozzájárul. De olyan hozzászólásokat is szívesen vesz az előkészítő bizottság, amelyek nincsenek a sajtónak szánva és ezekre levélileg készpénzzel fog válaszolni.

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

A színház érdekes kísérlete

Különösen értékes szindarabok népszerűsítése végett igen olcsó „irodalmi bérletet” hirdet a színház

Cluj, szeptember 9. Érdekes és különösen figyelemreméltó hírt közöl velünk a Thália Magyar Színház igazgatósága. Lehetővé akarja tenni a legszélesebb néprétegek számára is az értékesebb színlelőadások rendszeres látogatását s ezért külön „irodalmi bérletet” vezet be. Ebben a bérletben minden olyan darab színházra kerül, amely túl a szórakoztatáson,

kulturális értéket is jelent. Nemcsak a klasszikus ciklusban színpadrahozandó drámák és vígjátékok, nemcsak a nagyérdemű ösbemutatók kerülnek ebben a bérletfolyamatban a közönség elé, hanem a modern magyar és külföldi írók legújabb prózai alkotásai is, ezenfelül pedig a komoly zenei értéket jelentő dal- és művek is, mint Kodály: Háry János, Vörö-

Héber szótárak
Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár
az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, füzve 200 lej.
Mannheim: Magyar-héber szótár
modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az
Uj Kelet kiadóhivatalában
Cluj, Str. Barza L. Pop 10.

marty—Weiner: Csongor és Tündéje s más nagyjértékű zenés művek is.

Az irodalmi bérlet célja az, hogy a közönségnek az a rétege, amely az operettet nem kedveli, valamint a gazdasági helyzeténél fogva megterheltebb, de azért kultúrzsomjas nézőközönség is rendszeres, olcsó és nemes szórakozáshoz jusson.

Az irodalmi bérlet 16 előadásra szól. Molnár Ferenc, Zilahy Lajos, Hunyady Sándor, Meller Rózsi, Kállay Miklós, Szántó György, Tamási Aron, Karel Capek s más modern szerzők mellett Shakespeare, Molière, Ibsen, Rostand, Schönherr, Shaw neveivel fog találkozni az irodalmi bérlet közönsége.

A bérleti árakat úgy állapították meg, hogy a rendez helyaráknál **20—42 százalékkal olcsóbb lesz az irodalmi bérlet.** Egy ötszemélyes páholy 150, egy zenekari ülés 60, egy I. rendű zsöllye 52, II. r. zsöllye 42, I. r. támlászek 29, II. r. támlászek 22, III. r. támlászek 16, alsóerkély 16, felsőerkély 13 lejbe kerül az irodalmi bérlet közönsége számára. E helyarákon kívül 2 lej repülőbérlet, 2 lej színházbérlet s 1 lej városi illeték fizetendő minden jegy után.

A bérlet 4 részletben is fizethető, az első részlet a beiratkozáskor, a további részletek a negyedik, nyolcadik és tizenkettedik bérleti előadás után.

Bérelni mindennap lehet délelőtt 10—11-ig és délután 7—9 óra között. A bérletet szeptember 15-én zárják le.

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Péntektől a világvárosokkal egyidőben kerül bemutatásra Jean Harlow és Robert Taylor első és utolsó közös filmje: **Önagyság** inasa. Feltétlenül nézze meg, soha vissza nem térő alkalom!

MUNKÁK MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órakor két sláger: I. Játék a halállal. Izgalmas háború filmdráma. Fősz.: Marie Bell és Jaques Willm. II. Stan és Bran mint borbélyok. Vigjáték. III. Journal.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy sor 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelölés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Kiskereskedők és kisiparosok szakszerű könyv felkeltetését autorizált könyvelő olcsó díjazás mellett vállalja. Cím a kiadóhivatalban.

Gyermeke korrepetálását lakás, ellátás ellenében vállalja egyetemi hallgató. Cím: Frenkel Márton Turda.

Jóifőző szakácsnót keres előkelő kóser étterem. Ajánlatot „Vallásos” jelígre az Uj Kelethez.

Vallásos, de jóméjelenésű, intelligens segéd felvétetik csemege- és italszakmából. Fényképes ajánlatot „Nőtlen” jelígre a kiadóhivatalba kérünk.

Szülővan vallásos leány, esetleg zsidónő öreg párhoz kerestetik. Fried Cluj, Str. Romai 23.

Eladó bőrkésztyű készítéshez teljes felszerelés: 5 drb. kesztyűvarrógép, 16 drb. francia gyártmányú caliber férfi és női kesztyűhöz, 2 drb. nagy vasprés, 1 drb. tölgyfa szabásasztal, 1 drb. dűliróz üveglap, 2 drb. dűliróz kés, stb. 5000 lejért. Katz A. Targu-Mures. Str. Eminescu 34.

Tizenöt éves fiamat tanulónak adnám, hol a szombatot megtarthatja. Vidékre is. Lázár Cluj, Str. Dragos 39.

Középkorú nő elmenne főzni zsidó családhoz délelőttre. Lázár, Str. Dragos 39. Ugyanott fiatalember lakást kaphat.

Háromszobás villalakás Astoria hotel mellett kiadó. Str. Maloasa 7.

Rómán, német levelező óralevelezést vállal. Címeket a kiadóba kér.

Eladó jutányos árban 2 mesterhegedű. Megtekinthető délután Piața Mihai Viteazul 40, I. em. Gerébél.

Augustus 20 Constantin Bru... De nem ér... születésnapja e... A születésnap... gyászjelentések... ponyváról, amely... kortársai között... Zsidó szempo... sa volt és érthe... ján sok ellenvet... bölcséletet. De... megbecsülési a... vezerte iránt, a... ható erejében e... Bármint is me... ékeszülésemnek... dett és a bölcs... saít hagyta az u... ezen sajtós és... A zsidókat és a... szemléte és ug... dék, csak sajnos... lőtte”. De bárme... amelyből a zsidó... nagy távolságok... komolyan nyult... seihöz és ez a tá... dó voltának ta... Leopold Werthe... Alkiba Wertheim... míg atyja, Mose... volt.

A zsidóság ug... életében, de a z... foglalkoztatta és... cseleltében. Had... válaszfalat emelt... és így a cionizm... mében. Még az I... kat is érvnek ha... gia elleni hard... „még egynehány... zedek — és nem... Sok utopizmus... magatartását és... sokkal. Buzgó hi... asszimilációnak... nak tartotta, ho... gok ne merüljen... tosságoknak a s... tosbabak a köz... is”.

Elete utolsó év... a városban, ahol... művét tovább vi...

— Már csak n... a helyén — tizen... tik: A tisztító n... népbiztos közül... talában volt, m... helyén.

— Az ameriki... hogy Erzberger... ték ki. Newyorkb... tó tiltakozik az... beosztott ugynev... „feme-gyilkosok”... hessenek. Ezek a... pőskeresztes prop... Egy Killingger nev... ber közölte, hogy... ostorával egy 19... ger nevi „kultur... résztvevő Erzberg... ban, el is ítélték... lerék uralomra jö... visszanyerte szab... „birodalmi rendé... miniszterelnöke k... minthogy ő is eh... szabadsággolták, k... tott Hitler kegye... metország sanfran...

és Tündéje s más is.

ja az, hogy a közön-
ly az operettet nem
zdasági helyzeténél
azért kulturszomszjas
eres, olcsó és nemes

előadás-a szól. Mol-
os, Hunyady Sándor,
klós, Szántó György,
apek s más modern
eare, Molière, Ibsen,
w nevével fog talál-
közönsége.

lapították meg, hogy
-42 százalékkal ol-
érelt. Egy ötszemé-
ekari ülés 60, egy I.
öllye 42, I. r. támlás-
k 22, III. r. támlás-
sörkély 13 lebbe ke-
zönsége számára. E
ülébélyeg, 2 lej szín-
lleték fizetendő min-

as fizethető, az első
a további részletek
tizenkettedik bérelti

MUSORA:

kal egyidőben kerül
arlow és Robert Tay-
os filmje: Öngyásága
zze meg, soha vissza

MUSORA:

szombaton és vasár-
két sláger: I. Játék
háborus filmdráma.
és Jaques Willm.
ant borbélyok. Vig-

**PRO-
HÉSEK**

és 2 lej, vastagabb
apróhirdetés 20 lej
szalék kedvezmény.
re fizetendő. Jelleg-
kunk ha portóbélyeg
van.

iparosok szakszert
rizált könyvelő olcsó
Cim a kiadóhivat-

lakás, ellátás elle-
ni hallgató. Cim:

es előkelő kóser étte-
sos" jellegre az UJ

ésül, intelligens segéd
halszakmából. Fény-
" jellegre a kiadó-

any, esetleg zsidónő
Fried Cluj, Str. Ro-

ítéshez teljes felsze-
ogép, 16 drb. francia
és női kesztyűhöz,
drb. tölgyfa szabász-
eglap, 2 drb. díllirozó
tzt A. Targu-Mures.

mulónak adnám, hol
a. Vidékre is. Lázár

főzni zsidó család-
Dragos 39. Ugyan-
aphat.

Astoria hotel mel-

óralevelezést vállal.

mesterhegedű. Meg-
Mhai Viteazul 40, I.

HIREK

Constantin Brunner halála

Augusztus 28-án lett volna hetvenöt éves Constantin Brunner, a világhírű zsidó filozófus. De nem érte meg ezt a napot, 24 órával születésnapja előtt, augusztus 27-én meghalt. A születésnap üdvözlések helyett nekrológok, gyászjelentések jelleme meg erről a nagy koponyáról, amely különleges fényvel csillogott kortársai között.

Zsidó szempontból az asszimiláció filozófusa volt és érthető, ha a nemzeti zsidóság frontján sok ellenetés és támadás érte a brunneri bölcselét. De egyöntetű volt a respektus és megbecsülés a nagy gondolkodó szellemi fegyverzete iránt, amely ésszerűségben és mélyreható erejében elbűvölő tudott lenni.

Bármit is mondott, a nyelvezetnek és az ékesszólásnak profétái magaslátára emelkedett és a bölcselőknek monumentális alkotásait hagyta az utókorra. A zsidókérdésről egészen sajátos és különleges álláspontot vallott. A zsidókat és a zsidóságot nagy „távolságból” szemlélte és úgy találta, hogy „szép ez a vidék, csak sajnos mindig rossz idők járnak föléte”. De bármennyire is aláhúzza a távlatot, amelyből a zsidóságot nézte, megszűntek a nagy távolságok abban a pillanatban, amikor komolyan nyult hozzá a zsidó lét nagy kérdéseire és az a távolság sohasem jelentette zsidó voltának tagadását. Brunner eredetileg Leopold Wertheimernek hívták. Nagyapja Akiba Wertheimer, a híres altonai főrabbi, míg atyja, Mose Wertheimer jeles tárnokmestere volt.

A zsidóság ugyan nem játszott szerepet életében, de a zsidó lét kérdése állandóan foglalkoztatta és jelentős helyet foglalt el bölcselétében. Hadakozott minden ellen, ami válaszfalat emelhet zsidó és nemzsidó között és így a cionizmus is vörös posztó volt szemében. Még az 1929-es palesztinai zavargásokat is érvnek használta fel a cionista ideológia elleni harcra és azt hajtogatta, hogy „még egynehány zsidógyűlölettel mentes nemzedék — és nem lesznek zsidók”.

Sok utópizmus jellemezte egész szellemi magatartását és tele volt éles ellentmondásokkal. Buzgó hive volt az emancipációnak és asszimilációnak, de ugyanekkor azt is fontosnak tartotta, hogy bizonyos zsidó sajátosságok ne merüljenek el, mert ezeknek a sajátosságoknak a szigete — úgy mond — „fontosabbak a közjogilag biztosított otthonnál is”.

Élete utolsó éveit Hágában töltötte, abban a városban, ahol az ő Spinozja élt, akinek művét tovább vitte bölcselétében.

— Már csak nyolc orosz népbiztos maradt a helyén — tizenhét közül. Moszkvából jelentik: A tisztító munka tovább folyik. A 17 népbiztos közül, aki még az év elején hivatalában volt, most már csak 8 maradt a helyén.

— Az amerikai sajtó tiltakozik az ellen, hogy Erzberger gyilkosát konzulnak nevezék ki. Newyorkból jelentik: Az amerikai sajtó tiltakozik az ellen, hogy a követségeihez beosztott úgynevezett kultur-attasék között „feme-gyilkosok” és hasonló elemek szerepelhessenek. Ezek az emberek a külföldön kampókeresztes propaganda munkát végeznek. Egy Killinger nevű konzul könyvet írt, amelyben közölte, hogyan korbácsolt meg lovagló ostorával egy 19 éves leányt. Erről a Killinger nevű „kultur-attaséről” kiderült, hogy résztvevett Erzberger miniszter meggyilkolásában, el is ítéltek nyolc évi fegyházra, de Hitlerék uralomra jövétele után nemcsak, hogy visszanyerte szabadságát, hanem Szászország „bíróalmi rendszert biztosította”. — A Róhm-eset után, minthogy ő is ehhez a csoporthoz tartozott, szabadságaiták, később azonban megint bejutott Hitler kegyelme és utóbb kinevezték Németország sanfranciscói főkonzuljává.

— Betörők kifosztották Roosevelt elnök fiának lakását. Washingtonból jelentik: Betörők tegnap behatoltak James Rooseveltnek, az elnök fiának lakásába, ahonnan minden elmozdítható értéket elvittek. Előzőleg azonban elfogyasztották az elnök fiának egész likörkészletét.

— A Zsidó Párt helyicsoportjának gyűlése. Szerda este kilenc órákor tartotta rendes gyűlést a Zsidó Párt kolozsvári helyicsoportja. A gyűlés a párt új munkaprogramjának ismertetésével foglalkozott, amely a párt eddigi célkitűzéseit ragaszkodva, komoly, kitartó munkának veti meg az alapját. A párt vezetősége azon fáradozik, hogy széleskörű szociális, szociálhigiéniai és kulturális programot valósítson meg.

— A Rapid autóbustársaság közleménye. A Rapid autóbustársaság jegyzető kurzusára jelentkezni lehet a Szindikátus épületében, Calea Reg. Carol II. No. 119. Ugyancsak a Rapid szindikátus tudomására hozza a közönségnek, hogy az új iskolaév kezdetével gyermek- és diákbréket bocsát ki. A bréletek kiváltásához születési adatok és az iskola igazolása szükséges.

— Renitens foglyok büntetése sótalan kosztal. Newyorkból jelentik: A lipitori börtönigazgató sajtóságsos módon bünteti a renitens foglyokat. Ha másképp nem tud boldogulni velük, akkor sótalan kosztot ad nekik. Ez a büntetés eddig számos esetben sikerrel járt. A legfékezhetőtlenebb természetű foglyok is kijelentették néhány napi sótalan koszt után, hogy jótúra térnek, ha visszakapják a sós táplálékukat. Azóta a só megvonása annyira hat rájuk, hogy az egyszerű fenyegetés a sótalan étellel elegendő arra, hogy a rabok betartsák a börtön szabályait.

— Aki halak helyett ékszerket fogott. Londonból jelentik: Az Eden folyó egy halásza Ehrhisle mellett észrevette, hogy horogján valami nehéz dolog csúg. Abban a reményben hogy nagyobb hal akadhat horogra, kihúzta a vízből. Azonban nem hal került elő, hanem ékszeres és drágakövek. Mint később kiderült, a kitűnő fogás egy betörésnek a zsákmánya volt. A betörők ugyanis a tárgyakat beengedték a folyóba, hogy idejekorán ismét kiemeljék. A véletlen következtében azonban póruljártak.

— Spanyolországi leghíresebb torreadorja halálosan megsebesült. Bilbaóból jelentik: Bilbaóban, hová Franco katonái nemrégiben vonultak be, kemény harcok után, a napokban rendezték meg a nagy „korridát”, a bikaviadalt, amelyet csak néhány évben egyszer szoktak megtartani. A vezető torreador Manola Bienvenida volt köztársasági érzelmi ember, akit az első időben le is csuktak, de később szabadon engedték olyan feltétel mellett, hogy ő fogja megrendezni a nagy bikaviadalt. Bienvenida tudta, hogy ha vonakodna a nemzetieknek ezt a parancsát teljesíteni, rosszul járna. Megrendezte tehát a barbár játékot, de nyilván úgy, hogy ő is odapusztuljon. Az egyik bika szarvára kapta a torreadort, tizenöt méternyire futott vele, majd az aréna fala felé rohant és odalapította a szerencsétlen embert, akit eszméletlenül vittek a kórházba. Felépüléséhez semmi remény. Mindenki az a meggyőződése, hogy Bienvenida kereste a halálát.

— A világ egyetlen női filmrendezője. Hollywoodból jelentik: Az egyetlen női filmrendező Hollywoodban és az egész világon Miss Dorothy Atzner volt orvostanhallgató, aki úgy kezdte pályafutását a filmmel, hogy egy nagy hangosfilmvállalatnál, mint gépirókusszony volt alkalmazásban. Később filmscenáriumot írt, amit elég jó áron adott el. Amikor a cég látta, hogy filmtehetséggel áll szemben, elhatározta, hogy megbizta őt egy hangos film rendezésével. Nem sokat bíztak eleinte sem benne, sem a főszerepében, Eszter Rarstonban. Mindenki meglepetésére azonban a film pompásan bevált és azóta Atzner kisaszony egyre-másra kapja a megbízásokat. A közeljövőben Clara Bow, továbbá Katherina Hepburn és mások fognak játszani az ő rendezésében.

Ne felejtse el Szelvény

1 db csavaros Bridge reklámirón
vagy
1 db m. krepdesin reklám dísz-zsebkendő
vagy
1 üveg mintá MDCs, Bridge kölnviz

Magyar Divalcsarnok

címét: BUDAPEST, Rákóczy ut 72-74.

Esökkentse az OLAJOZÁS KÖLTSÉGEIT

Takarítsa meg a javításokat

LUBOIL

által
A gyár évekig dolgozott azon a kocsin, amelyet On megvett, de minden fáradsága kárba veszett, ha az On kocsija nincs úgy olajozva, ahogy lennie kell.

Az olajnak rendkívül nehéz a feladata. Meg kell akadályoznia a fémrészek surlódását minden hőmérséklet és minden sebesség mellett.

Ha gyorsan cserélje az olajréteget, amely megvédi autójának motorját, az olaját rendszeres időközönként cserélni kell. Egy a karterbe jutó olaj és egyéb

EZ A JEL MUTATJA, hogy Unirea töltőtállomás közelében van. A Luboilon és az Ethyl-Unirea kétkbenzinen kívül megtalál minden anyagot, amely autója töltéséhez szükséges. Ugyancsak rendelkezésére áll gyors és lelkilimeretes szolgálat is.

— Véres harc a hindu zendülők és az angol határrendőrség között. Simlából jelentik: Az északnyugati tartományokban a zendülők és határrendőrség között harcra került sor. A zendülők rajtaütésszerű támadást vezettek Sodwan helység ellen, amit kifosztottak. Időközben megjelentek a rendőrség bombavető repülői. Az angolok vesztesége három halott és egy sebesült.

— Hosszu idő óta fekvő betegek a természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Az orvosok ajánlják.

— A kidobott virslit, a kidobott hivatalnok és a lóhus. Prágából írják: A Harmadik Birodalomban történt, a württembergi Hechingen városkában. Egy hivatalnok virslit hozatott titóira. A virslit azonban romlott volt. Nem ehette meg, dühében kidobta az ablakon. Az eset tudomására jutott a hatóságoknak. A hivatalnokot szigorúan megbüntették: kizárták a nemzeti munkafrontból egy esztendőre, állását pedig megfosztották. Indokolás: a hivatalnok az élelmiszerpocsékolás bűnébe esett. Vagyis a Harmadik Birodalomban a hivatalnok nem dobhatja szemétre a romlott virslit, meg kell ennie, még ha belehal is, mert különben állását veszti. Göring urék nem tűrik, hogy bármelyik német hivatalnok romlottnak találjon olyan virslit, amely a Harmadik Birodalomban készül. Ha ezt teszi, ezzel alázza a tekintélyi államot. A diktátorok azt mondják a virslire, hogy jó és ez ellen nincs apelláta. Ha valamelyik hivatalnok még sem eszi meg a romlott virslit, az nem méltó arra, hogy a nemzeti munkafronthoz tartozzék és hivatalnok állást viseljen. — Az állapotokra egyébként mélyen jellemző egy alábbi, Düsseldorfban megjelent cikk, amelyben dr. Adolf Höffke szó szerint a következőket írja: „Germán elődeink bőségesen éltek a lóhus élvezetével. A zsidók által alapított kereszténység ez ellen a pompás táplálék ellen hadjáratot indított. Remélhetjük hogy a zsidó befolyás letörése után a lóhus újra elfogja foglalni méltó helyét, minden jó német élelmézésében.”

— Papan Tomán repülőkapitány fényes sikere Clevelandban. Newyorkból jelentik: Papan kapitány fényes sikert aratott Clevelandban, ahol Hagenburg herceggel, Európa egyik legjobb légiakrobatájával bemutatót tartott. Hagenburg gépe felszállás közben ösötört, mire Papan a százazres tömeg ünneplése mellett rendelkezésére bocsátotta saját készülékét. Papan gyakorlatainak bemutatása után hatalmas virágcsokrot kapott négy román nemzeti viseletbe öltözött leánytól. Babes, Románia konzulja rádióbeszédében méltatta Papan érdemeit és sikert kívánt neki a Newyork-Bucuresti utra, amit szeptember második felében akar megtenni.

— Eljegyzés. Neumann Piri Debrecen és Klein Filöp Satumare jegyesek. Minden kiöltört értesítés helyett.

— Lezuhant egy francia bombavető repülőgép. Bordeauxból jelentik: A merignac repülőtéren tegnap lezuhant egy bombavető repülőgép. A gép elhamvad. Két ember megsebesült, 3 szénégett.

— Reklám-felőrak az amerikai rádióban. Newyorkban, mint egy amerikai rádiószaklapban olvassuk, a rádióelőfizetők részére hetenként egyszer úgynevezett „reklám-felőrak”-at tartanak, amelyeken reklámszakértők adják elő tapasztalataikat és népszerű nyelven ismertetik a reklámozás szükségességét és az üzleti életre való hasznos kihatását.

— Diplomáciai bonyodalom Nicaragua és Honduras között egy — bélyeg miatt. Washingtonból jelentik: Dél-Amerikából olyan hírek érkeztek az Egyesült Államokba, hogy Nicaragua és Honduras között háború tört ki, a két ország csapatai állítólag már meg is ütköztek egymással. Most kiderült, hogy a hírek erősen túlzottak, legalább Nicaragua elnöke erősen cáfolta a háború kitörését. Annyi kétségtelen, hogy a két délamerikai ország között diplomáciai konfliktus tört ki. A viszály oka — egy bélyeg. Ezt a bélyeget Nicaragua nyomtatta a légiposta számára s a bélyeg rajza az ország térképét ábrázolja. Honduras diplomáciai uton tiltakozott a bélyeg kibocsátása ellen, mert azon mint nicaraguai terület szerepel egy olyan határmenti vidék, amelynek birtoka régóta vitás a két állam között. Honduras követelte a térképes bélyeg bevonását, ezt azonban a nicaraguai kormány közelebbi indokolás nélkül egyelőre megtagadta.

UJ KELET Legújabb hírek

Ma délután megnyílik a nyoni értekezlet

(Elsődolali cikkünk folytatása)

Washingtoni jelentés szerint az amerikai tengerészeti hatóságok felhívták az összes amerikai kereskedelmi hajók figyelmét azon veszélyre, amit a Földközi tengeren való közlekedés jelent. Ezen figyelemzést rádió útján adták le a tengerészeti hivatal rendszeres időjárásjelentése közben. A külügyminisztériumban különben kijelentik, hogy a leadott figyelmeztetés semmilyen sem változtat az amerikai kormány politikáján,

amely továbbra sem hajlandó elismerni a spanyol kikötők blokádját.

Hull külügyminiszter a sajtó képviselői előtt nem volt hajlandó kommentálni az olasz-orosz diplomáciai vizsályt, de rámutatott arra, hogy a legnagyobb figyelemmel követi az események alakulását. Elismerte azt is, hogy a földközitengeri közlekedési viszonyokat veszélyeseknek kell tekinteni.

A spanyol miniszterelnök Delbosnál Párizsból jelentik, hogy Delbos kihallgatáson fogadta Negrin spanyol köztársasági miniszterelnököt, aki kijelentette, hogy a földközitengeri biztonság kérdését a Népszövetségre kell áthárítani, mert különben a Népszövetség tekintélyét assák alá.

Spanyol felkelők lelőttek egy francia repülőgépet

Bayonnei jelentés szerint az „Air Pyrénées” kereskedelmi légi repülő társaság egyik gépe, melyen Abel Guidez francia pilóta tartózkodott, Biarritzban tegnapelőtt indult el. A gépet Fiat repülőkből álló felkelő-gépek tildözöbe vették és gépfegyverekkel lelőttek. A pilóta meghalt.

A felkelők salamancai közleménye rámutat arra, hogy az asturiai front keleti körzeteiben a felkelők öt kilométer mélységbe nyomultak és a Sierra Moredan áthatolva, elfoglalták Jumcares, Pena és Turbina bányákat. Kezükbe kerültek Llo-lin, Para, Bres és Pena Melleja Baja falvak is. A partvidéken menetelő hadoszlopok elfoglalták Posedat és jelenleg 14 kilométernyire vannak Ribadesellától.

Román önkéntesek sikerei a tüzérségi csapatok harcában

A Capitala bucaresti lap Madridból állítólag olyan jelentést kapott, hogy a spanyol kormányerők oldalán harcoló „Anna Pauker” román tüzérségi egységnek nagy része van a Brunetenél elért sikerekben. Különben a lap tudni véli, hogy még egy tüzérségi csapat spanyol kormány mellett, amelynek tagjai szintén román önkéntesek. Ennek az osztagnak neve: Gheorghiu-Dej, az elitált agitátor után.

Genfi jelentés szerint, jóllehet Németország és Olaszország magatartását már ismerik a Földközi tengeri értekezlettel szemben, a

Népszövetség titkársága mégis közli, hogy a konferencia az előzetes terveknek megfelelően szeptember 10-én délután félnyolc órakor nyílik meg a nyoni városháza termében. A Népszövetség tisztviselői megteszik a szükséges előkészületeket.

A Havas madridi jelentése szerint a felkelők több ponton áttörést kíséreltek meg. A kormánycsapatok ellenállása és az erős ágyútűz megakadályozta a hadműveleteket. Ugyanakkor Cerropingarónál három felkelőtámadást vertek vissza anélkül, hogy a kormánycsapatok helyzete bámit is változott volna. Ugy tünik, hogy a támadások csak próbakíséreltek voltak arranzve, mennyire erős a kormányhadserég. Guadalajarában és az aragomi uton eredménytelen csatározások folynak. A Tago folyónál egy felkelő-üteget elpusztítottak.

Inculetz után lamandi kultuszminiszter is kijelenti:

Egy-két évvel meghosszabbítják Tatarescu kormányzását

„A nemzeti parasztpárt mai helyzetében nem jöhet uralomra, nekünk pedig nincs okunk a távozásra”

Bucuresti, szeptember 9. Minél inkább közeledik a liberális kormány mandátumának lejártja, annál erőteljesebben hangoztatják a kormány vezetőtagjai, hogy komoly formában lehet számítani Tatarescu lezárómandátumának meghosszabbítására. Néhány nappal ezelőtt Inculetz helyettes miniszterelnök a liberális párt kisenevi tagozata előtt tartott beszédében kijelentette, hogy a választásokra úgy készüljön fel a tagozat, hogy azokat ugyanúgy a liberális kormány fogja levezetni. Inculetz kijelentését az ellenzéki sajtó „tréfának” minősítette, hangsúlyozva, hogy Inculetz köztudomásúan a liberális kormányzás meghosszabbításának híve.

Tegnap azonban ezzel kapcsolatosan újabb megnyilatkozás történt, ezuttal egy olyan miniszter részéről, aki a nemzeti parasztpárt kormányutódlásának híve-

ként volt ismeretes a közvélemény előtt. Lamandi kultuszminiszter Negura szövetségi miniszterrel együtt résztvett egy Cotnariban rendezett ünnepségen, ahol a banketten tartott pohárköszöntője során többek között a következőket mondotta:

„Lehetséges, hogy reánk fogják bízni a kormányzás folytatását. Ez valóságos csapas a liberális párt, de komoly szükségesség az ország szempontjából. A politikai helyzet ugy alakult, hogy minden valószínűség szerint egy-két évig tartó új kormányzati etapp előtt áll a Tatarescu-kormány. A nemzeti parasztpárt mai helyzetében nem jöhet hatalomra, nem lehet a mi utódunk, nekünk pedig nincs komoly okunk a távozásra. Az illetékes tényezők meg vannak elégedve a liberális kormány munkájával és ezért nem tartják aktuálisnak a kormányutódlás felvetését. Ha majd a liberális kormány távozni fog a hatalomról, az dicsőséges távozás lesz, mint ahogyan dicsőségesen fog visszatérni a hatalomra ismét.

Ma, pénteken a ROYAL mozgóban megkezdí diadalutját, hogy aki látta, soha el ne felejthesse:

Jean Harlow és Robert Taylor

első és utolsó közös filmjét:

„Önagysága inasa”

Monopol: Metro Goldwyn. Erdélyi premier! Előtte új journal.

Eredménytelen maradt a japánok újabb Sanghaj elleni offenzívája is

Sanghajba érkezett a kínai kommunista hadsereg

A japán főváros és ipari centrumok megtámadására készül a kínai légiflotta

Tokiói jelentés szerint Sanghaj vidékén az éjjel rendkívüli éles harc folyt le. A csata színhelye a woosungi japán flottabázistól a yangcsepoói japán állásokig elhúzódó vonal. A paosani harcokat csupán egyetlen kínai katoná élte át. Ez meséli, hogy 600 társával együtt, akik mindannyian elesetek, ádáz ellenállást tanúsítottak a japánokkal szemben.

Újabb Sanghaiból kapott táviratok szerint a 8-ik kínai hadsereg odaérkezett, amely felőli a volt kínai vörös hadsereg maradványait is. A haderőt Shuteh, a híres kommunista vezér irányítja, aki kijelentette, hogy a volt vörös csapatok utolsó emberig harcolni fognak Csang-Kaj-Sek marsall parancsnoksága alatt, akinek hűséget esküdtek.

A japán haditengerészet egyidejű közleménye szerint a japán offenzíva Jangcsepu vidékén sikeresen halad, dacára a kínaiak ellentámadásainak. A sunkiangi kínai menekülővonal bombázásával kapcsolatban a közlemény azt állítja, hogy a japán repülők utasítást kaptak mindenféle közlekedési eszköz megtámadására.

Mint Nankingból jelentik, a kínai hadvezetőség rendelkezése a kínai légiflotta számos osztaga Japánba indul, hogy Tokiót, Nagasakit, Jokohamát, Osakát és más fontos ipari

központot bombázza. A hadvezetőség felhívására 400 pilóta jelentkezett önként erre a biztos halált jelentő vállalkozásra. A kínai sajtó „mennyei küldetésnek” nevezi az önkéntesek elhatározását és megírja, hogy a pilóták közül aligha fog egy is élve visszakérülni, mert különösen Tokió hatalmas légháritó ütegei s a gyorsröptü japán vadászgépek egészen biztosan megsemmisítik a kínai repülőgépek legtöbbjét.

Ennek ellenére határozatlan lelkesedés fogadta a halvezetőség tervét, ughogy Japán népe minden előzetes óvintézkedés ellenére hamarosan közvetlen közelről fogja megismereni a légibombázás borzalmainak.

A kínai hadvezetőség további intézkedése szerint egyazon repülőosztagba testvérek nem kerülhetnek. Ezzel azt akarják elkerülni, hogy egy-egy osztag pusztulásával némely családot kettős, esetleg hármas gyász is érjen.

Sanghaj, szeptember 9. (Rador). Hope, aki a sanghai angol nagykövetet helyettesíti annak felépülését, ideérkezett.

Tokiói jelentés szerint az 1940. évi olimpia rendezőbizottságának több tagja, élén Tokugawa herceggel, megjelent Konoye miniszter-

OLLA

eloszt 100.000 frankot a párizsi világkiállításon

Önt is szívesen látjuk „OLLA” kiállítási pavillonja, Pavillon de la Santé 24 B.

elnöknél, aki a belügy és közoktatásügyi miniszterek jelenlétében ígéretet tett arra, hogy mindent el fog követni az előkészítő munkálatok folytatása érdekében és a szükséges alapokat a rendezőbizottság rendelkezésére fogja bocsátani.

Újabb adókiivetési revíziók és büntetések

BUURESTI, szeptember 9. Megítuk, hogy Cancioev pénzügyminiszter rendelkezési állományba helyezte a kolozsvári pénzügyigazgatóság hat főtisztviselőjét. A szankciók azonban, a jelek szerint, ezzel még nem zárultak le. Kolozsvárral egyidejűleg Nagyváradon is fevidéálták egyes pénzügyi közegek tevékenységét és mint bucaresti tudósítók jeletik, közelebből a nagyváradai pénzügyigazgatásig is változások várhatók.

Másrészt hivatalosan jelentik, hogy Cancioev pénzügyminiszter személyesen kivágyott több pénzügyigazgatóság működését felülvizsgálni és utasítást adott több vidéki nagyvállalat könyveinek fevidéálására.

Kiviteli prémiummal jutalmazza a kormány az Előzsiába irányuló állatkivitelit

Bucuresti, szeptember 9. A kormány gazdasági bizottsága Inculetz elnökletével ülést tartott. A gazdasági bizottság a buzatermesek tevékenységének lehetőségével foglalkozott és meg tárgyalta a teendő intézkedéseket az export gyorsítása és a kedvező árak előlése érdekében.

A gazdasági bizottság ezután az állatkivitelit vizsgálta és kilogramonkénti három lejes kivitelit prémiumot állapított meg a nagy marhák és két lejt az apró marhák exportjáért, mely Görögországba, Palesztinába, Egyiptomba, Maltába és Libiába irányul. A gyümölcs-export megkönnyítése érdekében, a diót kivéve, azt határozta a bizottság, hogy a szabad devizák kvótáját öt százalékkal leszállítja. Ezután a bizottság a szőlőcsoább tételének problémájával foglalkozott.

Ma veszi kezdetét Párizsban a fajiság és antiszemitizmus elleni kongresszus

Párizs, szeptember 9. Párizsban ma veszi kezdetét a fajiság és antiszemitizmus elleni kongresszus, amely minden országos és kontinens képviselietit magát. A román delegáció tagjai Constantin Spiridon Papescu ügyvéd, volt képviselő a radikális parasztpárt beszarabiai tagozatának alelnöke, Ion Raciú, a demokrata ügyvéd egyik vezetője, Scarlet Calimachi és mások.

Rablás mimelésével akarta fedezni sikkasztását egy bucaresti tisztviselő

Bucuresti, szeptember 9. A bucaresti Betegsegélyző Pénztár építkezési pénztáráról Andrei Ilescu tisztviselő két és fél millió lejt sikkasztott. A tisztviselő a jelentést tett önmaga ellen, hogy kirabolták és a hivatalos pénzt vitték el. A rendőrség azonban megállapította, hogy Ilescu csak inszcenálta a rablást és fivérével, aki mechanikus, vásárolta a szerszámokat. A rendőrség ennek alapján letartóztatta Ilescut és most őrizetbe vette őcsét, Ion Ilescut is, bűnrészesség gyanúja alatt.

Diákok, szülők előnye: LEPAGE

Szülők figyelmébe

Mindkét nembeli középiskolások tanítását minden tárgyból vagy egyes tárgyakból a siker garantálásával jutányosan vállalom. Értekezni: Kis mérnök irodájában C. Regele Carol II. No. 40 Telefon 14-80.

Taxa postala plătite in num. No. 224713/929.

10. Telefon: 8-61. Havonta 110, negy évre 600, egészévre földre: Havonta 2, félévre 12, egészévre detések díjszabás KELET” a transilvásidóság egyetlen ja. Cikkünk után forrás megjelöléséve

Huszonhéte

Unalmas volna új vádat, amit azért állítottak intellektu Romániában.

Ezek a munkanélág románok.

Nos, most a korhany adattal. Azt vetségének nagyvátakat is ismerettek helyzetéről.

Három és félmillió Romániában.

Ezeknek nevelésétszükség.

Az ország tanítóimindössze 48 ezet.

Huszonhétezer tanállamnak szerződött köteles gyermekek vanak.

Huszonhétezer tanifenntartó.

Miért nem követelnem ha'sogja az Vremil, hogy itt a munkanélküli intelligencia.

Az állam költségvetésének számkra. Közgazgató a világon. Közisztvíkedünk akármelyik Jutna tehát megfe27 ezer tanító számáés ennek megtefeKönyvi, kéznél levő fiasoknak minősítő heteor tanító elhelye.

Csak hogy ez a sajtó megítná, külsőne a tóválnálom nem zsidó a tanítókat nem helysem képezték.

Ezért aztán a jobbdenfélét olvasunk. Ekat, undorító vádakat kiszorítják a Fomán Világos és ge'ince Odág ez a hazafiass

Elég volt?

Minden jel arra v helyesebben a néprontentős felfogásbeli változást a nemzeti oszagi helyzettel kap.

Ennek a hangulatváltozásnak már Ledben is élénk kifejezés és férfiasan beismerté háborúval kapcsolati és politikája teljes cs

Leon Blum nagy tegnap Daladier hadlentősebb, rendkívüli ste, amelyben nem k azt, hogy Franciaorszákgig túrni a mai spe és nem fogja túrn ges társaik aknamum biztonság megsemmis befolyás megszülitágeten.

Ez a nyilatkozat k fenyegető színezetü. Közvélemény megelé és csaknem katasztro ongedményeket, amely demokrácia lépten-ny met fasizmusok salk

Daladier beszéde m a népront belátta, n erélytelensége volt az Olaszország és Német közi jogot és szerződ amelyek Francoék sz hogy olasz és német el egyes spanyol váro lakossága pedig lélek Francoékkal mint a n szemben ellenséges ér Nem kétséges, hogy bolí elején ébredtek Daladier arra, hogy minden gátlástól me